

SLOVENE

Političen list za slovenski narod

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnistvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Če pošlji, na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 126.

Inserati:

Enostop. poltista (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stano enostopna garnodvosta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Svetovnopolitiške in socialno-politiške zadeve Francoske in Angleške.

(Maroko. — »Kvadrupelalianca«. — Francosko ministrstvo proti socialističnim zvezam ljudskošolskih učiteljev. — Angleški socialistički minister John Burns proti svojim bivšim tovarišem. — Njegova sodba o socialno-demokratskih listih.)

O francoskih zadevah vam zasedaj nimamo mnogo poročati, razen tega, da je »Figaro« iz Montagninijevega dnevnika objavil mnogo senzacijnih podrobnosti, ki kompromitirajo mnogo francoskih politikov, med njimi tudi častitega gospoda Clemenceaua. Ker je pa stvar še čisto nerazjasnjena in je mnogo vesti docela izkrivljenih, je treba čakati točnih pojasnil in izjav. Mnogo več se sedaj tukaj govori o naših svetovnopolitiških akcijah, s katerimi je v najtesnejši zvezi Angleška.

Francoska je torej zasedla maroško obmejno mesto Udžo blizu alžirske meje. Brezdvomno je to storila upravičeno, kajti umor zdravnika Mouchampa zahteva zadoščenje. Drugače je, če pustimo na stran zgolj diplomatske stališče ter ga razmotiramo iz občečloveškega. Tu naj opozorimo na to, kar pišejo ob priliki zasedanja Udže španski listi, ki so — kar se tiče poznavanja značaja maroškega prebivalstva — avtoritete. »El Ejército Español« piše, da umor zdravnika Mouchampa ne znači, da bi bili v nevarnosti vsi Evropejci v Maroku. Že dvajset let deluje v Maroku španska vojaška komisija, ki izdeluje zemljevide in proučuje ozemlje, toda nikoli se še nobenemu članu te komisije ni ničesar hudega zgodilo. Maročani sovražno zgolj Francoze, ki so zelo ošabni in žalijo maroški narod v njegovih najsvetejših čustvih. Sicer pa je umor zdravnika Mouchampa za Francosko zelo pripraven povod, zasesti Udžo in Tazzo, kar je že od nekdaj v načrtu Francije, ki izkuša prodirati iz Alžira v Maroko. Tega so se te dni spominjali posebno španski listi. Udža bi bila namreč kmalu postala točka, ob kateri bi se bila lahko razbila zveza romanskih držav z Angleško, o kateri tako sladko sanja kralj Edvard angleški. Španci kar na mah niso bili zadovoljni z zasedanjem Udže od strani Francozov; Se veliko bolj so godrnjali, kot Nemci, ki sicer Francozom nobenega grizljaja ne privoščijo. »Heraldo« je pisal, da ima Francoska ravnotako kakor Španka na maroški meji zgolj pravico zabranjevati utihotapljanje orožja in ureditev carinskih zadev; zasesti maroških mest tudi ne sme; tudi v tem slučaju ne, ako se gre za iztirjave odškodnine ali za zadoščenje. »El Liberal« je odločno in jasno pisal, da bodo morali Francozi Udžo, katero so zasedli z dvema bataljonoma zavojev, enim bataljonom tiraljerjev, dvema švadronoma spahi in dvema baterijama, kmalu zopet zapustiti, kajti algezijska pogodba ne trpi, da bi Francozi tako dolgo ostali v Udži, dokler ne dobijo zadoščenja. Zadoščenje bodo namreč — po naše povedano — spriči maroških razmer dobil ob svetem Nikoli.

To nas vse spominja na nemške časniške glasove. Francijo podpira namreč pri maroški akciji v prvi vrsti Angleška — bogve iz kakšnih »plemenitih« namenov — o angleško-francoski svetovni politiki pa zadnje dni neprenehoma pišejo glasila iz nemškega cesarstva. Odnemka piskeja ta v Parizu pazijo policajni krogi na odmeve iz Berlina. Te dni so pisale na primer »Berliner Neueste Nachrichten«, da se med Angleško, Rusijo, Francosko in Japonsko ne bo sklenila »četrtna alianca«, dasi so razmere med temi velevlastimi sila prijateljske. No — tu vemo, da se taka alianca formalno ni sklenila in v doglednem času morda tudi ne bo sklenila, v resnici pa obstoji. Kdor pazljivo čita angleške liste, o tem ne more dvomiti. Tudi uči zgodovina, da se je Angleška vedno pridruževala drugim državam in sklepala aliance, kadar je premoč kak države na kopnem prestopila »normalo«. Tako je sedaj z Nemčijo in proti nji kuje zdaj Anglež zvite naklepe. Krasno je označila angleško politiko »Die Post«. Izvaja nekako sledeče: Z Japonsko se je Angleška združila, da si ohrani vzhodnoazijski trg in najde protiutež proti ruskemu prodiranju; ko je to dossegla, je obvarovala svojo Indijo pred Rusi tako, da se je z njimi spoprijateljila v Perziji, ob-

enem pa je spravila na svojo stran afganskega emirja, da drže Ruse stran od indijske meje. S Kitajsko se je domenila glede na Tibet, s Francosko pa glede na Maroko — seveda zamo zato, da kontrolira francosko kolonialno politiko v Afriki. Zveza z Japonsko ji konečno pomaga proti Severni Ameriki.

× × ×

V socialnopolitiškem oziru se na Francoskem stvari razvijajo dalje v stari smeri. Vedni štrajki in konflikti kopljejo sedanjemu ministrstvu, v katerem sedita dva socialdemokratska ministra, zgodnji grob. Zadušilo se bo v lastni nedoslednosti. Sedaj proti generalni štrajk francoskih pomorščakov, v kratkem pa utegnejo stavkati učitelji državne svobodne šole, ker ministri ne trpijo, da bi bili ljudskošolski učitelji člani socialistovskih sindikatov. Čudna je ta. Kako moreta v takem ministrstvu nadalje še sedeti rdečkarja Briand in Viviani, je popolnoma neumljivo. Naj obenem poročam, kako se je nedavno zagovarjal v parlamentu v neki socialnopolitiški zadevi član angleškega ministrstva John Burns, ki je bil predno je bil minister, navadni delavec.

John Burnsa, prejšnjega delavca in sedanjega ministra, njegovi prejšnji tovariši zelo sovražijo, ker je baje zatajil svoja delavska načela. Pri tem je le to res, da John Burns, odkar je minister, ni več radikalni socialistični komunist in noče državnega denarja razdeliti med postopače in lenuhe. Tako se godi vsem socialnim demokratom, kadar postanejo ministri. John Burns pa je praktičen človek, ki za blagor delavstva res veliko stori, kar pa njegovim prejšnjim socialističnim tovarišem v angleškem parlamentu ni povsem všeči. Preteklo sredo je Burnsa napadel v zbornici poslanec Keir Hardie in sicer zato, ker John Burns za brezposelne delavce ni porabil vseh 200.000 funtov sterlingov, ki so mu bili za ta namen dani na razpolago, ampak je 90.000 funtov od tega denarja prihranil državi blagajni. John Burns je med burnim odobravanjem skoro cele zbornice odgovoril, da je dal podpore tistim, o katerih se je natančno prepričal, da so brez lastne krivde brez dela, lenuhov in postopačev pa on ne bo podpiral. Zato je prihranil preostanek 90.000 funtov za davkoplačevalce, ki so žrtvovali za podporo brezposelnim delavcem 200.000 funtov. John Burns se je izvrstno odrezal, socialnodemokratska stranka pa se je z njim docela sprla. Hudo so mu zamerili, ker je kot bivši socialni demokrat v zbornici nekemu poslancu, ki ga je napadel, dejal:

»Vi berete socialnodemokratska glasila bolj, kakor je za vaše zdravje priporočljivo.«

Krasno sodi o socialnodemokratskih listih socialist!

SENZACIONALNE VESTI »FIGARA« O MONTAGNINIJEVIH LISTINAH.

Clemenceau. — Američanska dama. — Avstrijski poslanik Khevenhüller.

»Figaro« je začel objavljati Montagninijeve listine. Francozi imajo sedaj dosti dela in zabave, kajti te senzacije bodo še dolgo požirali. Seveda je vse vesti sprejeti z rezervno, dasi je težko misliti, da bi bilo vse izmišljeno. Liberalni listi trdijo, da je Vatikan provzročil objavo listin, da prehitijo vladu. Glasom teh listin je kompromitiran tudi Montagnini, za katerega jim pa v Rimu baje ni posebno žal. Listine dokazujejo bojda sledeče: Montagnini je pisal zelo skrbno dnevnik, kjer je zaznamoval in si zapisal vse, tudi privatne pogovore z diplomati in politiki. Baje je hotel konzervativni poslanec, bogati Pion, podkupiti sedanjega ministrskega predsednika Clemenceauja, da bi se izjavil proti separacijski postavi. Nadalje je Clemenceau hotel poslati patra Charmettanta v Rim, da bi se pogajal z Vatikanom v imenu Clemenceaujevim, tudi neko američansko damo da je nameraval poslati h kardinalu državnemu tajniku z istim nalogom. V Vatikanu pa dame niso sprejeli. Iz listin je tudi razvidno, da je avstrijski poslanik grof Khevenhüller že dolgo pred hišno preiskavo svaril Montagninija, naj spravi svoje listine na varno, ker jih utegne vlada zapleniti. Montagnini je seznamoval skrbno vse pogovore z angleškimi diplomati. Ti so mu povedali marsikaj zanimivega. Eden je dejal, da je Francija nesrečna, ker ima take ministre, drugi pa je svaril Vatikan, naj ne zaupa preveč nemškemu cesarju Viljemu, ki je zagrozen luteranec.

Pariz, 3. aprila. Ministrski predsednik Clemenceau je poslal »Figaru« pismo, kjer izjavlja, da se nikoli ni nameraval pogajati z Vatikanom. Resnica je le ta, da ga je Pion leta 1905 povabil k nekemu dineju, katerega se je udeležila tudi neka američanska dama. Pion je s tem hotel pokazati Montagniniju in Vatikanu, da ima on zveze s Clemenceaujem in da ga on more pridobiti zase. O cerkveni politiki se Clemenceau s Pionem nikoli ni menil. Počette Pionjevo, ki je hotel speljati za nos vatikanske kroge, kar se mu pa ni posrečilo, je sleparsko in dokazuje, s kako nizkotnimi sredstvi brani konzervativni nacionalistiški poslanci cerkev.

NAGODBENO VPRAŠANJE.

Budimpešta, 3. aprila. Prihodni teden se najbrž zopet prične nagodbena pogajanja na čisto novi podlagi: na podlagi desetletne trgovinske pogodbe. Težkoče so tudi na tej podlagi velike. Sporazumljenje bo posebno težko v sledečih vprašanjih: Konverzija ogrskega rentnega bloka, železniško vprašanje, tarifi, dalmatinsko vprašanje (železnica skozi Liko) in živinozdravniške zadeve.

Budimpešta, 3. aprila. 4. t. m. se vrši ministrski svet. Košutovo glasilo piše, da se bodo posvetovali o tem, kaj naj se sklene v nagodbenem vprašanju do leta 1917, kajti drugo je vse popolnoma nejasno.

NOTRANJE ZADEVE OGRSKE.

Budimpešta, 3. aprila. Neodvisna stranka namerava izključiti poslance Uraya, ker je na nekem shodu izjavil, da bi Ludovik Košut, ako bi bil še živ, svojemu sinu Francu, ki je sedaj minister, vrzel stol v glavo, če bi videl, kako sin zatajuje načela neodvisne stranke. — 4. t. m. se zopet prične zasedanje parlamenta in sicer se bodo posvetovali o uredbi plač učiteljev na zasebnih šolah. Zastopniki nemažarskih narodnosti bodo obstruirali, toda obstrukcija ne bo mogla obstruirati del kot mesec. — Ministrstvo noče odobriti pravil deželne zveze rudniških delavcev.

SESTANEK MED AVSTRIJSKIM IN NEMSKIM CESARJEM.

Rim, 3. aprila. Dobro informirani »Giornale d'Italia« poroča, da se je sicer opustila namera, da bi cesar Viljem obiskal avstrijskega cesarja na Dunaju ob priliki odkritja Elizabetinega spomenika, sestanek se pa bo vršil pozneje. Namen sestanka bo izboljšati razmerje med Avstrijo in Italijo.

STRATEGIŠKE ŽELEZNIŠKE PRIPRAVE ITALIJE.

Rim, 2. aprila. Za strategiške železniške zveze se bo izdalo 300 milijonov lir, do leta 1911 pa se bo izdalo 610 milijonov lir. Proga Bassano-Tezze na severnovzhodni meji je že skoraj docela dodelana, kmalu se začne graditi železnica Belluno-Toblah. Sedaj delajo posebno na to, da se izvedeta v strategiškem oziru najbolj važni progi Mestre-Pieve-Adria - Portomaggiore in Poggio - Pusco - Castelfranco-Veneto-Conegliano.

HAŠKA MIROVNA KONFERENCA.

Splošno razoroženje.

Rim, 3. aprila. Uradni »Tribuni« poročajo iz Peterburga, da je ondodni angleški poslanik ruski vladji že predložil načrt glede na splošno razoroženje vseh velesil, katerega predloži na haški konferenci angleška vlada.

Peterburg, 3. marca. Angleška vlada je uradno po svojem zastopniku izročila ruski vladji, ki ima pri haški mirovni konferenci predsedstvo, konkretni predlog glede na splošno razoroženje. To vprašanje naj proučuje posebna komisija, katere se pa ne bodo smeli udeležiti vojaški strokovnjaki. Velevlasti naj bi se potom pogodb obvezale, da bodo v gotovem roku zmanjšale svoje vojaštvo, ustavile vojaška naročila, zgradbo brodovij itd. Seveda ta predlog Angleške s tem ni še uvrščen v program haške mirovne konference, treba bo glede tega pogajati med Rusijo in Angleško ter med Rusijo in ostalimi velevlastimi. — Predlog angleške vlade zna provzročiti hude konflikte, zlasti zato, ker je Angleška predložila razoroženje klub temu, da je Bülow najbolj delal proti temu predlogu, zlasti pri svojem sestanku s Tittonijem.

Peterburg, 3. aprila. Peterburški brzojavni urad poroča, da je ruska vlada svojim zastopnikom poslala noto na vse velevlasti glede na haško mirovno konferenco. V noti je objavljeno, da Angleška, severnoameriške

Združene države in Španska želijo, da se pri mirovni konferenci obravnava o splošnem razoroženju. Ruska vlada je naprosila nizozemsko vlado, naj konferenco skliče 15. junija t. l.

BÜLOW IN TITTONI.

Rim, 3. aprila. Minister za zunanje zadeve, Tittoni, je po svojem sestanku z nemškim državnim kancelarjem Bülowom o sestanku najprej poročal kralju, potem pa dolgo konferiral z ruskim in avstrijskim poslanikom, nakar se je zopet vršilo posvetovanje s kraljem Viktorjem.

Rim, 3. aprila. Vsi listi se bavijo s sestankom Bülowa in Tittonija v Rapallu. Oficijelna »Tribuna« pravi, da je sestanek nova garancija za evropski mir, drugače pa piše o sestanku precej rezervirano; »N. W. Tagblatt« misli, da je Bülow pridobil Italijo za to, da se na mednarodni mirovni konferenci v Haagu ne bo zavzela za angleški predlog glede na splošno razoroženje. »Montagsblatt« vidi v tem sestanku oživilno trozvezo proti angleški svetovni politiki, ki je Italijane zapredla v svoje mreže, listi iz Nemčije pa pišejo o sestanku zelo nakratko.

DELAJSKO IN UČITELJSKO GIBANJE NA FRANCOSEKEM.

(Kongres socialistov. — Uporni učitelji.)

Lyon, 2. aprila. Narodni kongres francoske socialistične stranke je sklenil resolucijo, kjer označuje generalni štrajk za nevarno sredstvo, povdarja internacionalizacijo delavstva, obsoja vojsko, priporoča razoroženje, obsoja pa protidomovinsko in protivojasno gibanje, ki ne pripoznava napadenemu braniti se. 1. t. m. se je shod zaključil ter sklenilo sledeče: Boj proti privilegijem kapitalistov do popolne izpremembe kapitalistiške lasti v socialno; mednarodni sporazum ter skupno nastopanje delavstva, osvojitve javne oblasti in avtonomija notranje socialistične organizacije za vsako narodnost. Konečno so se izrekli še za splošno volilno pravico žensk.

Pariz, 3. aprila. 4. t. m. se bodo v izredni seji ministrskega sveta sklenilo ostro postopati proti tistim učiteljem, ki so se združili z socialnerevolucionarnim delavskim sindikatom. Vojno ministrstvo je odredilo, da naj se vse pripravi za odhod vojaštva v Pariz, ako bi izbruhnili nemiri.

RUMUNIJA.

Dunaj, 3. aprila. »Politische Korrespondenz« poroča iz Bukarešte, da so se kmete na Rumunskem že pomirili. Preiskave so dognale, da so kmete ščuvali anarhisti, zlasti bivši ruski pomorščaki od »Potemkina«.

Bukarešta, 3. aprila. Tukajšnji finančni krogi izjavljajo, da položaj ni tako obupen, kakor ga slikajo inozemski listi. Škoda znaša 40 milijonov frankov. Delavci na poljih že delajo in žetev obeta biti dobra. Na borzi so se kurzi dvignili; po celi deželi je mir.

RUSIJA.

Umor policaja. — Duma.

Moskva, 3. aprila. Včeraj popoldne sta se neki mlad gospod in gospa peljala v elegantnem vozu mimo nekega policaja. Gospod je iz voza ustrelil šestkrat na policaja, ki se je mrtev zgrudil na tla. Mladenec je ušel, damo so pa prišli. Baje je ta ženska gimnazistka.

Peterburg, 3. aprila. V dumi je predložil finančni minister Kokovcev proračun. — Ostro presoja proračun bivši minister Kuttler, sedaj poslanec iz stranke kadetov. Finančni minister odgovarja.

PRETILNO PISMO CARJEVI ROBBINI.

Berlin, 3. aprila. »Berl. Zig.« poroča sledeče: Ko so pred štirnajstimi dnevi v Carskem selu slekli malo hčerko carjevo, Tatiano, so našli pod krilcem z zaponko pritrjeno pismo, naslovljeno na carico. V pismu se preti carju, da ga bo umorila neka ženska, če ne bo odpravil takoj vojnih sodišč in pomilostil vseh političnih kaznjencev.

POLOŽAJ V MAROKU.

Tanger, 3. aprila. Maročani so ubili nekega domačina, ki je pomagal francoskemu inženirju Gentilu pri triangulaciji. Paša v Masaganu je dal porušiti observatorij na hiši Gentilovi. V Marakešu je položaj zelo slab. Evropejci ne upajo prestopiti praga svojih hiš.

Volloni boj.

(Hribar proti Kregarju.) Hribar proti Kregarju! Od včeraj sem je to postalo resnica. Ljudski kandidat Kregar ima splošne simpatije na svoji strani, in njegov jasni program za povzdigo doslej teptanih ljudskih slojev vsakdo odobrava. Ko so ljubljanski volivci dovolj okusili korist liberalnega zastopstva na dr. Tavčarjevem poslanstvu, so s pravim veseljem sprejeli Kregarjevo kandidaturu, ker vedo, da more samo tisti uspešno zastopati ljubljanske interese, kdor dela v slogi z ostalimi poslanci Slovenske ljudske stranke. In Kregar je tak moč, da bo cela stranka stala za njim. Ko bi bilo Hribarju res kaj za korist ljubljanskega mesta, bi bil moral toplo priporočiti Kregarjevo kandidaturu, ki je v sedanjih razmerah najsrečnejša. Ali ni Hribar spoznal, da so pristaši S. L. S. na Dunaju imeli tudi smisel za ljubljansko mesto, med tem, ko liberalci niti zaradi potresnega posojila niso storili svoje dolžnosti? Niti z eno besedo niso liberalci koristili Ljubljani na Dunaju. Po Kregarjevi izvolitvi dobi Ljubljana prvič moča, ki bo uspešno govorila za Ljubljano in bo imel za sabo tudi močan klub. Čemu torej kandidira Hribar proti Kregarju? Kdaj je Kregar to zaslužil? Ali je to spodobno za ljubljanskega župana? Kako more Hribar kot župan zagovarjati pred ljubljanskim meščanstvom, da mestu v škodo kot kandidat buržoazijske stranke nastopa proti kandidatu, katerega izvolitev bo po soglasni sodbi pristašev vseh strank mestu v dolgo zaželeno korist? Hribarjeva izvolitev bi bila prava nova potresna katastrofa za Ljubljano. Kajti Hribar je kot načelnik narodno-napredne stranke soodgovoren za vse tiste brezmejne napade, s katerimi so slovenski liberalci blatili v državnem zboru slovenske poslance. Član te stranke ne more sedeti nikdar v istem klubu s poštenimi poslanci Slovenske ljudske stranke, ki so čisto ohranili svoj prapor. Hribar bi bil prisiljen iskati zavetje pod tujo streho. Liberalci se tolažijo, da bi Hribar prišel v mladočehski klub. A kdor pozna razmerje, ki je vladalo v prošlem zasedanju med Mladočehi in »Slovansko zvezo«, bo razumel, da bodo Mladočehi rajši pustili Hribarja na cedilu, nego da bi se zamerili vsem jugoslovanskim poslancem. Čemu torej, Hribar sili v boj proti Kregarju? Lastna razsodnost mu mora povedati, da s tem dela zoper zdravo pamet. Zato se nam pa tudi zdi, da tiči tu zadaj intriga izvestne klike, tiste klike, ki je pokopala Tavčarja, ki je z lažmi o nekih kompromisih slepila javnost in ki zdaj igrava Hribarja. Ta klika ima čisto zasebne samopridne namene, in po dolgem obotavljanju se je Hribar vdal, ker so mu nastavili nož na prsi. Oni dobro vedo, kje je Hribar občutljiv in ranljiv! In tam so ga prišli. In tako vidimo zdaj pred sabo žalostno figuro kandidata, v katerega prsih se up in strah borita tako, da ni zmožen nobenega moškega sklepa in jasne misli. Bi kandidiral, pa se boji pasti; ne bi kandidiral, ker se boji, da mu tačas ljubljanskih dohodkov drugi ne odje, pa vendar mora kandidirati, ker ga njegovi prijazni rablji potiskajo s priljubljenimi besedami na politično glijotino. Zato se je branil z vsemi štirimi do zadnjega, računal je na vse načine, kaka bi bila njegova bilanca v vsakem slučaju, in vedno je prišel do sklepa, da je bolj ugodno za njegove finance, da pusti. Zdaj so pa naredili tudi z njim kratek proces: Ivan, v pesteh te imamo — moraš! Kajti klika pridobi v obeh slučajih, ali Hribar zmaga ali pade. Če primerjamo to mešetarenje s prejšnjimi časi, ko je še dr. Tavčar vodil narodno-napredno stranko, moramo konstatirati veliko decadenco. Kajti dr. Tavčar je vselej vsaj odkrito in odločno nastopil, to pa, kar zdaj počno, kaže, da manjka med njimi vsakatega političnega talenta. Zato je pa Hribarjeva protikandidatura ponesrečena stvar. Kandidat mora biti odločen mož z jasnim čelom, ne sme se pa obnašati tako, kakor kmečka nevesta. In kdo bo volil »graščaka« Hribarja? To je »Narod« sam že povedal: Buržoazijska stranka! Ne meščanstvo, ne obrtniki, rokodelci in trgovci, ne delavstvo, ampak tista frakarska klika, ki se imenuje buržoazijska stranka. Tudi socialna demokracija je na več shodih izjavila, da je bilo Trillerjevo govorjenje o kompromisu čista laž — kdo bo torej volil buržoazijske graščake Hribarja? Ali morda uradništvo, ki ve, da mu tak žalosten poslanec ne bi niti najmanj koristil? Kregarjev protikandidat ima torej žalostno bodočnost, če sodimo po preteklosti njegove kandidature! Kregar res ni zaslužil takega protikandidata!

(S. L. S. v ljubljanskem kolodvorskem okraju.) Predvčerajšnjim zvečer je sklical ljubljanski kandidat S. L. S. Ivan Kregar volivni shod v »Rokodelskem domu«. Gostilniški sobi sta bili nabito polni. Več volivcev je odšlo, ker niso dobili prostora. Shod otvori dr. Pegan, ki naglašja, da se hočemo danes razgovarjati o dogodkih včerajšnjega dne. Zato bo treba nekaj krepkih besedi. Podeli besedo ljubljanskemu kandidatu S. L. S. Ivanu Kregarju, ki izvaja: Le še nekaj tednov nas loči, ko bomo korakali na volišče. S. L. S. je kot pridna in delavna stranka izmed prvih postavila svoje kandidate. Volivci, boj bo hud. V prvi vrsti se bomo udarili s socialno demokracijo. Liberalci naj postavijo katerega koli kandidata, ako stori vsak pristaša S. L. S. svojo dolžnost, zmagamo tudi v Ljubljani. (Tako je!) S. L. S. je bila v zadnjem državno-zbornem zasedanju ena najpridnejših strank. Kako pridni so pa bili liberalni državnozbornski poslanci, mi pa itak ni treba razlagati, ker je to splošno znano. Kako se sodi o izidu državnozbornskih volitev v Ljubljani? Ni dolgo, ko sem se razgovarjal z nekim liberalcem. Vprašal sem ga, kako sodi o položaju v Ljubljani. Pripovedoval mi je, da imajo liberalci

3000, S. L. S. 1500 in socialni demokratje 500 do 600 volivcev. Ko sem ga vprašal, zakaj pa da sklepajo liberalci že dva meseca kompromis s socialno demokracijo, mi pa ni vedel odgovoriti. (Veselo.) Narobe mi je pa pripovedoval ravno oni dan neki socialni demokrat, ki je rekel, da bo dobil Kristan 3000, Hribar pa še 300 glasov ne. Tako računajo z gotovostjo na zmago nasprotniki S. L. S. v Ljubljani. Mi pa pravimo: 14. maja bomo videli, kdo se bo smejal zadnji. Dne 14. maja vsi pristaši S. L. S. na volišče za S. L. S. Ne gre se za mojo osebo, gre se za stranko. Program S. L. S. Vam je znan. Bilo bi preveč, da bi ga Vam obrazlagal. V prvi vrsti se gre za starostno zavarovanje. Če reši prihodnji državni zbor edino to točko, storil bo veliko delo. Na socialno-demokracičnem shodu v »Mestnem domu« se je pečal neki pisatelj z mojo osebo, češ, da sem klerikalec. Naj pove le eno samo dejstvo, da sem kdaj agitiral za duhovsko nadoblast. V trg. in obrtni zbornici sem vedno stavil predloge. Vsi moji predlogi so imeli le namen, da se izboljša položaj obrtništvu in delavstvu. Spominja na svoj predlog, naj se izjavi zbornica za starostno zavarovanje zasebnih uradnikov. Vstal je pa ljubljanski župan Ivan Hribar in govoril proti. (Medklci: »Banka Slavija seveda!«) Zbornica je odklonila ta predlog. Gospoška zbornica je bila pametnejša, kakor večina ljubljanske trgovske in obrtne zbornice in je odobrila postavbo o zavarovanju zasebnih uradnikov. Tisti pisatelj je napravil tudi »vica«, da če odprem suknjo, pa skoči far vun. To ni nič kaj duhovitega. Pametnejše bi bilo, da bi bil tudi tisti Cankar kaj povedal o svojem gospodarskem programu. A o tem je molčal, ker najbrže sam ne vé o kakem gospodarskem programu ničesar. Glavno, kar je, da se uresniči naš gospodarski program in da pride ljudstvo do tega, kar želi. Socialna demokracija trdi, da ima najboljši gospodarski program. Čudno pa je to, da ne govore na njihovih shodih druge stvari, kakor o škofih, papieżih, duhovnikih in klerikalcih. Socialni demokratje pravijo, da je vera zasebna stvar. Zakaj pa »Rdeči Prapor« v družbi s »Slovenskim Narodom« ščuva proti okrašenju Viča in Glince ob priliki, ko se je imel blagosloviti temeljni kamen nove viško-glinške cerkve?! Socialni demokratje terorizirajo z vsemi silami delavstvo, ki ne trobi v njihov rog. Konečno pozivlja zborovalce, naj izjavijo svoje želje in zahteve. (Živahno odobravanje.) — Dr. Pegan: O naših shodih se je že pisalo v »Slov. Narodu«. Privoščimo jim to veselje. Saj pišejo že, če gre kak klerikalec na stranišče. Zadnjič sva bila z dr. Kreckom v gledališču in »Narod« je napisal o tem celih petdeset vrst. Naš sedanjí namen ni, da sklicujemo velike shode. Prirejamo manjše shode, da se razgovarjamo o podrobnih vprašanjih, ki nas zanimajo. Liberalci ne prirejajo shodov. Saj tisti njihovi sestanki pri »Roži« se pač nikakor ne morejo imenovati shodi. Naša dolžnost pa je, da danes najodločneje protestiramo proti izreku tistega salon-socialista Kristana, ki je rekel včeraj na shodu v »Mestnem domu«, da bodo vsi Slovenci porčkali v petdesetih letih. Najstrožje obojamo to izdajalsko zvezo. (Burno pritrjevanje.) — Vnela se je nato živahna razprava, ki so se je udeležili gg. Karol Pollak, Cerar, Golobič, Ivan Jakopič, Pinžgar, Dostal, Stefe in drugi. — Kregar je končno naglašal, da hoče za slučaj izvolitve storiti glede na osebno posredovanje vse, kar bo le mogel. Posredovati hoče za obrtnike glede na razne državne dobave, odločno hoče tudi zastopati delavske in druge zahteve. Njega ne more nihče odsloviti, on je samostojen, zato se bo lahko odločno potegoval za koristi svojih volivcev. — Ker se nihče več ne oglasi k besedi, zaključí dr. Pegan zborovanje, ki je trajalo poltretjo uro.

(Shod na Prežganjem.) O tem se nam poroča: Dne 1. aprila vršil se je volivni shod Slovenske ljudske stranke na Prežganjem ob 3. popoldan. Volivcev in poslušavcev bilo je nad 300 iz Prežganja, Stange, Janč in Javora in cele občine Trebeljevo. Predstavil se je kandidat gosp. vodja Fr. Povše volivcem. Sklicatelj shoda g. domači župnik predstavi g. Povšeta, predlaga za predsednika g. župana Gale, ki se z vzklikom voli. G. Povše v uro trajajočem govoru razvija v poljudnih in navdušenih besedah svoj program, zlasti poudarja, da je treba razbremeniti kmečke dolgeve in ustanoviti starostno zavarovanje. G. svetnik M. Saie priporoča kandidata, ki ga pozna od mladih nog, istotako g. župan. Navzoči volivci so bili silno navdušeni in izjavili, da bodo 14. maja prišli vsi na volišče.

(Liberalna nesramnost. — Pozor na reklamacije.) Liberalna nesramnost je dosegla vrhunec v »Narodovi« dnevi vesti o volivnem imeniku občine Trnovo na Notranjskem. Dotični lažnik pravi, da je 500 (reci petsto) nevolivcev vpisanih. Zares, taka laž je naravnost nekaj grozotnega. Za danes le pozivljamo vsakega liberalca, da pride prav sigurno si ogledat volivni imenik, da se boode sam osebno prepričal o teh lažeh. Slabo pa je za liberalne »neodvisnike«, da manevrirajo s takimi »lumparijami«. Mi le komaj čakamo dne 14. maja, takrat bodele videli liberalci, koliko zaupanja imate še med ljudstvom. Odklenkalo je vam docela tudi v ilirsko-bistriškem okraju. To si le zapomnite dobro, in nikar si ne domnevalite, da živite še v onih časih, ko se je strahovalo ljudstvo radi dolgov ob volitvah. Ker se pa opozarja glede volivnih imenikov tudi občin Sturije, Št. Vid in Starega trga v dotični notici, zato izvira ta laž bržkone iz enega vira, kjer poznaajo volivne imenike. Tu pa je »Narod« hotel s svojo lažjo o trnovski občini le opozoriti liberalna županstva, najtako delajo in vpisujejo nevolivce. Pozor somišljeniki!

(Shod na Tinjaškem.) Na Velikonočni ponedeljek se je sijajno obnesel. Okoli 500 oseb je pozorno poslušalo izvajanja kandidata dr.

Korošca. G. kandidat je osvetlil tudi laži o »zvišani« duhovniški plači. Ni res, kakor lažejo po okraju pristaši Narodne stranke in socialni demokrati, da se je duhovnikom zvišala plača vsega skupaj za 9 milijonov kron, ampak resnica je, da vsega skupaj za vso avstrijsko duhovščino samo za 4 milijone 800.000 kron. Povišanje pa dobijo le tisti kapelani, ki nimajo višjih rednih dohodkov nego 300 gld., in isti župniki, ki nimajo več nego 600 gld. rednih dohodkov. Duhovniki na bogatih župnijah, škofje itd. ne dobijo vinarja več. To je torej pravična razdelitev in noben trezen človek ne more temu ugovarjati, ako se v resnici potrebujemo tudi kaj dá. To zvišanje pa je tako urejeno, da dobijo vsako peto leto potrebni kaplani in župniki 50 gld. več. To zvišanje vsako peto leto se bo zgodilo samo osemkrat. Drugi stanovi so mnogo boljše plačani, n. pr. učitelji, ki je stalno namoščen, dobi takoj 600 gld., kapelan mora služiti 30 let, da po novi »zvišani« plači pride do te višine. Vsak pisar v mestu ima tudi boljše plačo. Pripomniti je nadalje treba, da se vsled te »zvišane« plače ne bo davek niti za en krajcar povišal. Država je svoječasno oropala cerkev premoženja v denarju in posestvu, zato se tudi ne bo dovolilo, da bi moralo ljudstvo z novimi davki plačevati cerkvi. Povejte vsakemu, da je lažnik, kdor pravi, da se je vsled duhovniških plač le za en krajcar zvišal davek. G. kandidat je razvijal še potem med glasnim odobravanjem program Kmečke zveze, na kojem kandidira. Zborovalci so navdušeno sprejeli kandidaturu. G. predsednik Zof iz Šmarja je spodbujal volivce, da se dne 14. maja polnoštevilno udeležijo volitve!

(Volitve na Koroškem.) Velikonočni ponedeljek je bil v Volškperu shod krščansko-socialne stranke, katerega se je udeležilo okoli 1000 volivcev in davkoplačevalcev iz cele lavantinske doline. Za kandidata v državni zbor so postavili urednika »Kärntner Tagblatt« gosp. Konrad Walcherja. Pri shodu so tudi obsojali delovanje nemške nacionalne stranke, katera je tudi vzrok, da so Slovenci in Nemci na Koroškem združeni v en voliven okraj, tako namreč v lavantinski dolini in Zgornjem Koroškem. Radi tega se je tudi stranka v mešanih volivnih okrajih vsled kandidature pobotala s Slovenci, da bodo vsi enega kandidata volili. Ta stranka je v nekaterih okrajih postavila že definitivno svoje kandidate in sicer v špitalskem okraju deželnega poslanca Josip Krampla, v šentvidskem okraju posestnika Josip Kassa in za lavantinsko dolino prej imenovanega Walcherja.

(Volivni imenik občine trboveljske) je na ogled. Vseh volivcev je vpisanih 2541. Od teh jih voli v stari šoli 873, na Vodah 923, v Hrastniku 746. Čas za reklamacije je do 13. t. m. Naši somišljeniki si lahko ogledajo volivni imenik tudi v kaplaniji. V nedeljo popoldan bo po zaupnem shodu volivcev skupen razgovor o imeniku. Zato se naj vsak povabljenec shoda gotovo udeleži.

(Apel grofa Sternberga na svoje volivce.) Grof Sternberg je izdal na svoje volivce zanimiv oklic. Najprej hudo bere levite Mladočehom, ki so hoteli vpreči češki narod pred voz nekaterih praških advokatov, profesorjev in štreberjev. Proti temu strankarskemu fanatizmu se je vzdignila stanovska organizacija: agrarci, h katerim se prišteva tudi Sternberg, obrtniki in nacionalnosocialni delavci. Najprej se bodo te organizacije morale boriti proti nepoštemu politiki Kramarju in Stranskega, ki navidez delata opozicijo proti vladi, v resnici pa ji hlapčujeta. Če to dosežemo, treba da sestavimo večino iz čeških agrarcev, obrtnikov, nacionalnih socialcev, Slovanov, nemških krščanskih socialcev in konzervativcev. Ako se to zgodi — pravi Sternberg — tudi dvora, katerega sovražim, ne bom več napadal in delal v prvi vrsti v prid novi večini. S pomočjo te majoritete (80 Poljakov, 80 Čehov, 40 Jugoslovanov in 100 krščanskih socialcev) bo treba preosnovati ministrstvo. Poljedelski minister naj bo češki agrarec, ali Zdarsky, ali Prašek, ali pa Zazvorka. Justični minister je lahko Mladočeh — dr. Začek ali pa dr. Slama. Železniki in naučno ministrstvo bi se moralo prepustiti nemškimi krščanskim socialcem, Jugoslovani pa bi morali imeti svojega ministra-rojaka. Na ta način bi lahko ukrotili nemške naprednjake, socialdemokrate, Rusine in Italijane in utegne se zgoditi, da se da še sedanji cesar kronati s krono svetega Vavla.

(V spljetskem okraju) v Dalmaciji kandidira dr. Joza Smoladla. »Dan« je sestavljal citate iz njegovega lista »Svoboda«, iz katerih dokazuje, da stoji dr. Smoladla čisto na stališču framasonstva, ter ga pozivlja, da te nazore javno prekliče, drugače mora vsakdo, ki je še kristjan, delati proti njemu.

(Češka katoliška stranka) nastopa prvič s samostojnimi kandidati, in sicer je postavila 15 kandidatov: V Pragi tri, dalje v Kraljevem gradu, Melniku, Nachodu, Orlovem Kostelu, Smichovu, Rokicanih, Selčanih, Litomišlu, Taboru, Vlašimu, Pelkřimu, Budjeovicah. Med kandidati sta znana: Dr. Rudolf Horský in urednik »Čeha« Vavla Myslivec.

(Volivno gibanje na Dunaju.) Število volivcev na Dunaju za sedanje državnozbornske volitve je znašalo pred 1. aprilom 362.378. Sedaj pa je vloženih 38.411 reklamacij.

Dnevne novice.

+ Prevzvišeni gospod knezoškof se je odpeljal danes na kanonično vizitacijo in birmovanje v kranski dekaniji.

+ Podzveza vipavskih izobraževalnih društev je imela na velikonočni ponedeljek svoj redni občni zbor, ki je bil prav dobro obiskan. Izobraževalno društvo v Podragi priredi na belo nedeljo ob 4. popoldan veselico z vspešdom: »Oljki,« zložil Simon Gregor-

čič, deklamacija — »Čevljar,« veseloigra v treh dejanjih, priredil Ivan Štrukelj.

+ Ušlo je zopet enkrat Andreju Gaberščeku, ko je na zadnjem socialnodemokracičnem shodu v »Trgovskem domu« dejal, hoče se prikupiti socialistom, da ni iskati rešitve našemu narodu v kmetem stanju. Mi smo si to dobro zapomnili in priobčili, da goriški slovenski kmet izve, kako misli o njem vodja »prave stranke« kmečkih oderuhov. Da to Gaberščeku nekako sitno hodi, verujemo radi. Rad bi utajil in proglasil to za »Kremzarjeve laži«, obenem po strani hujskajoč proti uredniku Kremzarju. Pa vsa jeza nič ne pomaga! Kar smo pisali, pri tem ostanemo, pa če Gaberšek še toliko piše o »plačilu«. Skrbeli bomo, da plačilo dobi on, pa kmalu!

+ Sedmina po 10. g. Jerneju Zupančiču bode v sredo, t. j. 10. t. m., ob pol 10. uri dopolne v litijski cerkvi.

+ Preložitve puljskega trgovskega pristanišča. Trgovsko pristanišče v Pulju mislijo, kakor smo že včeraj poročali, prestaviti v kraj Medulin, da napravijo prostor za vojno pristanišče, ki je s časom postalo pretesno. Pristanišče v Medulinu bi Avstriji koristilo tudi v trgovskem oziru, ker bi lahko uspešno konkuriralo za Reko. Pulj sam bi bil zgolj vojno pristanišče in bi ga utrdili po istem načinu kakor je bil utrjen Port Artur.

+ Za povzdigo Dalmacije. Klici naših poslancev, naj se vlada začne ozirati bolj na južne dežele, niso bili brez uspeha. Prve sadove čuti zdaj Dalmacija. Ministrski predsednik Beck je izrazil željo, da hoče med sebi neposredno dodeljenim uradnikom imeti vedno tudi enega Dalmatinca. V to službo pride R. Čulić iz Splita. Ministrstvo notranjih poslov je razposlalo navodila za zgradbo novih cest. Poljedelsko ministrstvo je začelo nekaj melioracijskih del. Minister Deršata pride v Dalmacijo zaradi železniških zgradb. Kmalu se začne z železnico Aržano-Imotski-Metković in z odlomkom Spljet-Trogir. Trgovska šola v Spljetu pride v državno upravo, trgovski šoli se osnujeta v Zadru in Dubrovniku. V Spljetu se zgradi realna, v Dubrovniku nova gimnazija, pripravnica v Arbanasih se poveča. Za šolske troške je deželni zaklad že dobil 150.000 drž. doneska. — Nas veseli ta novi kurz pri vladi in le želimo, da bi tudi slovenski kraji bili deležni napredka juga.

+ Rak ozdravljiv? Tržaški listi poročajo, da je zdravnik dr. Bendonji v Dubrovniku ozdravil brez operacije s posebnim zdravilom že v 11 slučajih raka, ki ni preveč zastaran in se pojavlja na površini kože (epitelioma). Dr. Bendonji dozdaj ni uspehov svojega zdravljenja raztrbil po svetu, sedaj pa hoče objaviti svoje zdravilno sredstvo.

— Novi predsednik deželnega kulturnega sveta za Istro. Na izpraznjenem mestu predsednika deželnega kulturnega sveta za Istro je c. kr. ministrstvo za poljedelstvo imenovalo člana deželnega odbora v Poreču, Avgustina Tomasi. Po smrti deželnega glavarja in predsednika deželnega kulturnega sveta Campitelija, je bila vlada imenovala predsednikom deželnega kulturnega sveta dra. Jurija markiza Polesinija. Istrski Hrvatje so bili s tem imenovanjem kolikor toliko zadovoljni, ker je g. Polesinija Istrski Hrvatje so bili s tem imenovanjem v koncilijantem Italijan. Ali g. Polesin se je iz neznanih vzrokov zahvalil na tej časti in deželni kulturni svet je ostal dalje časa brez predsednika. Sedaj je pa predsednikom imenovan g. A. Tomasi, mal posestnik v Motovunu. G. Tomasi se ni doslej v ničemer izkazal kakor vzoren gospodar, pač pa se je mnogokrat pokazal kakor hud narodni nasprotnik Hrvatov. On ne zna hrvatskega jezika, a kakor predsednik deželnega kulturnega sveta bi moral biti popolnoma več hrvatskemu jeziku.

— Ogleduh Bartmann pred sodiščem. — L. 1903 je stal bivši avstrijski nadporočnik Pavel Bartmann, dobroznan Blejem, pred dunajskim deželnim sodiščem, ker je takratnemu šefu avstrijskega generalnega štaba fzm. grofu Becku grozil, da odkrije važne vojaške tajnosti tujim državam. Bartmann je takrat dobil za to 4½ leta težke ječe. Dne 10. aprila bo Bartmann zopet stal pred sodiščem to pot pa v Lipskem, kjer ga dolže, da je v službi francoskega generalnega štaba med nemškimi vojaškimi vajami poizkušal pridobiti si vojaške skrivnosti, katere je res dobil.

— Občinstvo pri fotografu. V kratkem izide brošura z gorenjim naslovom, ki obsega kratko fotografijo o važnosti oblačila in obnašanja pri fotografiranju itd. Brošurico izda g. A. Jerkič, lastnik odlikovanega fotografskega ateljeja v Gorici v Gosposki ulici.

— Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju je dobilo od nižjeavstrijskega cesarskega namestništva 2500 K podpore. Nemški listi se radi te podpore, ki bo vsa ostala v Nižji Avstriji, postavljajo jeze na glavo.

— Umrl je na Bledu gospod Jožef Mandelc, star 97 let.

— Dva speča medveda je z lopato ubil 25letni Vujo Glumac iz Lipovega polja na Hrvaškem.

— O svobodni ljubezni je v Spljetu predavala neka socialistinja na tako nesramen način, da so jo navzoči moški izžvižgali in je potem prosila javno oprostjenja, da je tako »svobodno« govorila.

— Pod skrbstvo je postavljen rudar iz Idrije Janez Vehar.

— Sneg v aprilu. V noči na 2. t. m. je v litijski savski dolini snežilo.

— Pohotnež. Vsled ovadbe neke Alojzije Delacoste v Trstu so tam zaprli čevljarja Antona Reicha, doma iz Ljubljane, ker je hotel posiliti neko 12-letno deklico.

— Poizkušal se je ustreliti v Trstu vojak Hrovat od 12. stotnije 87. pešpolka. Namero so ponoči opazili tovariši in mu iztrgali puško iz rok.

— **Prinodnji škof djakovski.** Iz Osjeka javljajo »Pester Lloyd«, da ima sedaj največ nade za izpraznjeno djakovsko škofijsko stolico nekak hrvatskega bana dr. Hugo Mihaovič. Znanj sta papež in ban. Za časa svojih studij v Rimu je živel v tesnem prijateljstvu z Mery del Valom, sedanin kardinalom in državnim tajnikom, in ta ga je posebno priporočil papežu. Verjetno je torej, da bo on imenovan škofom.

— **Dijakonat je podelil** na veliko soboto dopoldne goriški knez nadškof sledečim bogoslovcem: Ivanu Kenda, Jožetu Vodopivcu, Ivanu Rigotti in Erstu Gapulin. Prvi trije so prejeli mašniško posvečenje na velikonočni ponedeljek ob pol 8. uri v goriški stolnici, zadnji pa vsled mladostnosti pozneje. Gospod Ivan Kenda poje novo mašo na belo nedeljo v Tolminu, g. Jožef Vodopivec pa v Dornbergu tudi na belo nedeljo.

— **Iz Domžal.** V ponedeljek, dne 1. t. m. so aretirali domžalski orožniki Ano vdovo Kleinlercher radi tega, ker je posekala na orožniškem vrtu v Domžalah vse vrtnice, kakor tudi zaradi poskušene goljufije in vladgarstva. — V nedeljo sta šla iz Trzina proti Domžalam domžalski krojač Janko Gostič in bivši mesarski pomočnik Janez Skok, sedaj hlapec pri gosp. Antonu Skoku v Domžalah. Med potjo sta se nekaj sporekla, nakar je Janez Skok vrgel Gostiča ob tla, potegnil nož iz žepa in Gostiča na roki močno poškodoval.

— **Šakali v Dalmaciji.** Na polotoku Pelješac v Dalmaciji so se pokazali šakali in sicer v toliki množini, da so postali nevarni že čredam.

— **Divji petelin in kokoši** so napravili zadnje tri mesece pri mladih jelkah, borovcih in smrekah v žirovskih in v gozdih okoli Praprotnega brda ter Petkovca na Notranjskem znatno škodo. Kmetje-posestniki odločno zahtevajo, da se lovski zakon za Kranjsko v hrvatsko njih interesov radikalno spremeni.

— **Popotni brevir** je pozabil neki gospod v gorenjskem vlaku. Dobi ga v našem uredništvu.

— **Občni zbor radoviliške podružnice** »Slov. planinskega društva« bode na Belo nedeljo, t. j. 7. aprila 1907 ob 3. uri popoldne na Boh. Bistrici v prostorih gosp. Mencingerja. Vspored: 1. Nagovor predsednika, 2. Poročilo tajnika, 3. Poročilo blaginika, 4. Volitev dveh pregledovalcev računov, 5. Volitev novega odbora, 6. Nasveti in slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Ogenj.** Dne 30. marca je v Kleču, fare Planina pri Črnomlju dvema posestnikoma ogenj vse pokončal in ju v veliko revščino pahnil.

— **Umrl je** v Trstu bivši državni poslanec tržaške trgovske in obrtne zbornice, 80-letni cesarski svetnik Karol pl. Stalitz-Vabrisano. Pripadal je stari konservativni stranki.

— **Prestavljen je** iz Pulja v Trst policijski komisar Karol Mitter. Pravijo, da je namestništvo s tem ugodilo laški gospodovni stranki.

— **Umrl je** v Trstu 67-letni klepar Jožef Kušel.

— **Samoumor.** Antonija Puziger, 56letna žena, se je v Trstu vrgla v vodnjak v ulici della Tesa. Vzrok samoumora je baže neozdravljiva bolezen.

— **S 16. leti se je hotel utopiti!** V Trstu se je vrgel v morje 16-letni brivski pomočnik Karol Viličič. Finančni stražniki so ga rešili. Samoumorilec je izjavil, da ga je gnala v smrt nesrečna — ljubezen.

— **Tudi razglednice se podraže.** 17 velikih zavodov v Nemčiji in Avstriji se je zavezalo svoje umetniške razglednice podražiti za 6 do 7 odstotkov.

— **Aretirani cigan.** V Trstu so aretirali cigana Franca Hudoroviča iz Postojne, ker je nekemu drugemu ciganu ukradel kobilo, vredno 300 kron.

— **Novice iz Amerike.** Umrl je v Biwabiku 49letni Valentin Kumprej, doma iz savinske doline. Svoj čas je bil zastavonoša »Sokolov« v Mozirju. — Z britovju vrat prerezal si je v Conemaughu Fran Rovani. Med operacijo, ki se je posrečila, je popeval.

— **V Trebnjem** se je naselil kot krojač g. Ferdo Gestrin. Priporočamo ga prav toplo svojim somišljenikom kot dobrega obrtnika, zlasti zato, ker so hoteli ljubljanski socialni demokratje uničiti eksistenco g. Gestrina samo zato, ker je pristaš S. L. S.

— **Hoteli v Dalmaciji.** Sestavila se je delniška družba, ki namerava zidati hotele po Dalmaciji, in sicer v Robu, Trogiru, Korčuli, Kotoru, Ercegrovem in sanatorij na otoku Mljetu. Družba se je obrnila do vlade za moralno in materialno podporo. Vlada predloži to prošnjo novemu odboru za poveljstvo Dalmacije. Ministrski predsednik Beck je tudi obljubil, da bo podpiral potrebe Boke Kotor-ske.

Štajerske novice.

— **Jeremijada.** Zadnja »Marburgerca« tar-na, da še ni za predstavo, ki se vrši v sredo, dne 3. t. m., v prid »Südmarkes«, razprodanih skoraj nič sedežev in lož. Igrali bodo nemški visokošolci. Da niso pametni ljudje radovedni gledati te razskeane obraze in njih ošabno obnašanje, se nikakor ne čudimo.

— **Graško vseučilišče** je štelu v zimskem tečaju letošnjega šolskega leta 2074 slušateljev in slušateljic, in sicer 81 bogoslovcev, 899 pravnikov, 380 medicincev in 714 modroslovcev. Všetih je tudi 61 farmacevtov. Sluša-teljice je bilo 234.

— **Ponesrečna tatvina.** Na Veliki četrtek je vzel neznan uzmovnik iz delavnice klinčav-ničarja g. Rebeka v Celju precej vetrihrov, nato pa se je skrnil na dvorišče g. Dirnber-gerja na Graški cesti v nek star zaboj, da bi mogel ponoči v trgovini izvršiti tatvino. Pa ni imel sreče. Našli so ga v zaboji in ko so ga

vprašali, zakaj se je tje skrnil, je dejal, da se je s stariši sprl in hotel radi tega v zaboju prenočiti. Nato jo je pobrisal. Sele potem so našli v zaboji veliko vetrihrov, katere je uzmovnik tamkaj pustil. Kakor je dognala po-liscija, se imenuje ta uzmovnik J. Mašera iz St. Petra v M. d. Bil je navzlic svojim 20 letom že dvakrat radi tatvine kaznovan.

Ljubljanske novice.

lj **Liberalni generalštab.** hočemo reči: eksekutivni odbor napredne stranke je imel včeraj dolgo posvetovanje v zadevi državno-zborskega kandidata za Ljubljano, ki bo Hri-bar. V nedeljo se vrši nek shodek v zadevi kandidatov za občinski svet, posebej se za-radi socialnodemokratskega kandidata Et-bina Kristana. Stranka bo mesto njega posta-vila drugega moža, Cham in kontrolor Trs-tenjak letata kar med uradnimi urami okolu. Vsi ugičajo, pa vsi so zmedeni. Ljubljancje se sramujejo te bankerotne stranke, kateri je dr. Triller hotel prolongirati »Wechsels«, po-tem je pa pustil jo, da je padla v »konkurz«, on jo je pa popihal v Nico!

lj **Morilec bolgarskega ministrskega pred-sednika leta 1906 v Ljubljani?** Bolgarski »Den« je 2. t. m. poročal, da je morilec bol-garskega ministrskega predsednika Petrova nevarni goljuf, ki se je svojčas v Evropi in Ameriki s ponarejenimi potnimi listi predstavl-jal za ruskega princa. Sedaj pa objavlja du-najska policija sledeče: 26. oktobra 1906 je v Ljubljani v hotelu »Južni kolodvor« bival tri dni mlad, 30-letni človek, ki je trdil, da je ru-ski nadporočnik Nikolaj Aleksandrovič Pe-trov, sin nekega v Peterburgu vpokojenega generala, in da je bil v bitki pri Mukdenu. Po treh dneh je izginil, ne da bi plačal račun. Bil je eleganten in govoril nemško, francosko, rusko in Italijansko. Iz Sofije se o tem poroča: Tu mislijo, da se je »Den« zmotil in zamenjal morilca bolgarskega ministrskega predse-dnika z goljufom istega imena, ki je nastopal nekaj časa po vsej Evropi, pri nas pa posebno v Ljubljani, Gradcu in Opatiji.

lj **Zabavni večer** priredi »Katoliško dru-štvo za mladeniče v Ljubljani v nedeljo, dne 7. aprila 1907, ob 7. uri zvečer v Rokodel-skem domu, Komenskega ulice 12. Vspored: 1. Mladini, zbor; 2. Adrijanski morje, zbor; 3. Don Manuel, igra s petjem v treh dejanjih. 4. Nabito brez svinca, šaloigra v enem de-janju. Vstopnina: Sedeži od I. do III. vrste po 40 kr., od IV. do VI. po 30 kr., od VII. do X. po 20 kr. Stojšča po 10 kr.

lj **Ljubljanski občinski svet za uradništvo.** Včeraj je bil sprejet v ljubljanskem občin-skem svetu samostalni predlog občinskega svetnika g. Mayerja, naj se uvrsti ljubljansko državno uradništvo v II. aktivitetni razred. Stoji, da je ta sklep umesten. Resnica je pa tudi, da so prišli v ljubljanskem občinskem svetu precej pozno nani. Ljubljanski občinski svet bi bil moral nastopiti takoj, ko se je za to velevažno zahtevo domačega uradništva nastopilo v dunajski postavodajalni zbornici. To bi bil moral storiti. Saj se je vedno na-glašalo od ljubljanske občine zdaj vladajoče stranke, češ, da zastopa koristi uradništva. Nočemo prav nič sumničati. Samo to pribije-mo: 1. Nastop ljubljanskega občinskega sveta je pozen. 2. Ljubljanski občinski svet ni takoj nastopil za ljubljansko uradništvo, in ni pod-piral predlog v državnem zboru. 3. Za ljub-ljansko uradništvo niso storiili bivši slovenski liberalni državni poslanci v odločilnem trenutku v postavodajalni dunajski zbornici ničesar, da bi prišlo tako kot uradništvo v tujih manjših mestih v II. razred. 4. Ni znano, da je nastopil bivši slovenski liberalni državni poslanec dr. Tavčar za to perečo uradniško zahtevo, ki je upravičena že radi tega, da Ljubljana ni zapostavljena za drugimi zelo manjšimi kraji.

lj **Zanek hud na elektriko.** Med včerajš-tnjo sejo ljubljanskega občinskega sveta je pregorela smolka. Zato je ugasnil precejšnji del električnih žarnic in dvorani. Prezidial-nega slugo ljubljanskega župana je to hudo užejilo. Tekel je vun in se pričel tako kre-gati na to poredno elektriko, da so ga morali svariti občinski svetniki s pst, pst Zancek, na-ker je Zancek le še potihoma zabavljajl čez smolko in elektriko. Zvesti Zancek se je pa pomiril šele potem, ko je uredil mož, ki to zna, nagajivo elektriko in so čez nekaj četr-t ur zopet zažarele vse žarnice.

lj **Tridesetletnica ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje.** Ob tej priliki priredi vodstvo pod pokroviteljstvom blagorodne soproje gos-poda deželnega predsednika kranjskega, gos-pde Karoline Schwarz in s sodelovanjem družbe gosipa in gospodov dne 7. t. m. slavnost, ki se bo pričela s sveto mašo, po ka-terih se bodo gostje zbrali v gorenjih prostori-h starega strelšča, kjer bodo govorili, dekla-macije in petje. Potem bodo dijaki in vsak-danji gosti pozvoščeni, obenem pa bo igrala godba c. in kr. pešpolka št. 27. Dne 13. t. m. pa se vrši drugi del nameravane slavnosti, namreč zabavni večer v hotelu »Union«, čer-gar čisti dobiček je namenjen v korist dru-štva. Obširnejše poročilo sledi.

lj **25 let — čuval Ljubljano.** Danes obhaja mestni požarni čuval na Gradu g. Blaž Svetel petindvajsetletnico svojega službovanja. G. Blaž Svetel je skozi petindvajset let neprenehoma po dnevi in ponoči kljub pičli plači zvesto čuval belo Ljubljano. Zato mu v ime-nu ljubljanskega občinstva izrekamo pristrčno zahvalo. Naj ga Bog živi še mnogo let! — Zastopnike mesta Ljubljana pa opozarjamo, naj se primerno spomnijo tega zvestega ču-vaia ob 25-letnici njegovega zvestega služ-bovanja. Je pač škandal za ljubljanski magi-strat, da ima mož, ki Ljubljano noč in dan vestno čuva, na mesec 30 goldinarjev plače!

lj **Odlikovanje.** Vrhovni dvornik Njega c. kr. Apostolskega Veličanstva je podelil tukaj-

šnemu lekarnarju Gabrijelu Piccoli naslov dvornega založnika.

lj **Tuji v Ljubljani.** Meseca marca t. l. je došlo v Ljubljano 3888 tujcev (607 več kot prejšnji mesec, in 172 več kot meseca marca lanskega leta.) Od teh se jih je nastanilo v hotelu: »Union« 660, pri »Slonu« 653, pri »Ma-liču« 360, »Lloyd« 280, »Ilirija« 183, pri »Juž-nem kolodvoru« 151, pri »Bavarskem dvoru« 121, »Štrukelj« 114, pri »Avstrijskem cesarju« 107, »Grajzer« 97, v ostalih gostilnah in pre-nočiščih 1162.

lj **Pomlad je tu!** Predsinočnjem je letela čez naše mesto jata divjih gosti in rac.

lj **Nov most** se gradi poleg kopališča v Kozeliji, ker se je zadnjič polomil, ko je peljal čezenj neki vojak dva konja. Ko pride s konjema na sredo mostu, se most prelomi in vsi trije padejo v neprijetno mrzlo kopel. En konj si je nekoliko kože odtrgnil, druge ne-sreče pa ni bilo.

lj **Umrla je** Marija Boc, posestnikova so-proga v Velikih čolnarskih ulicah št. 6.

lj **Prememba posesti.** G. Repič, sodarski mojster, je kupil hišo od posestnice Terezije Fajdiga na Emonski cesti št. 31 za 4.000 gld.

lj **Projekcijski večer** priredi danes zvečer ob pol 8. uri znani fotograf g. Rožun iz Litije v »Mestnem domu«. Kazal bo s skioptikonom najlepše naravne krasote naše dežele, osobito prirodne lepote naše gorenjske Švice. Po predstavi predava tajnik »Deželne zveze za tujski promet na Kranjskem« g. dr. Marn o razvoju, koristi in pospeševanju tujskega pro-meta. Obisk tega zabavno-poučnega večera toplo priporočamo.

lj **V skladišču državne železnice** je usluž-ben kot poduradnik nek takozvani »grof Sar-delca«, ki je strasten liberalac in »Narodov« poročevalec, in se prav rad baha, da mu je soriški Brece obljubil mesto občinskega »svet-nika v Ljubljani. Ta mož čuti v sebi strast, da sedaj o volitvah govori iz »Naroda« pobrane neresnice o S. L. S., posebno pa o nje vodite-lju, dr. Šusteršiču, o katerem pravi, da ga bo trdo prijel za besedo, ker se o Brectu na zad-njem velikem manifestacijsnem shodu ni dovolj častljivo izrekel. Svojim delavcem pa na-ravnost prepoveduje pohajati na naše shode. Za danes zvečer pa baže zbira socialnodemo-kraške delavce z namenom, da razbije želez-ničarski shod, na katerem se bo predstavil g. Kregar. Svetujemo mu, da naj ne stori tega, ker sicer bo mesto v občinskem svetu, sedel na Žabjeku. Tudi sicer opozarjamo delavstvo nani, da naj nani pazi in nam sporoči vse, kar troši okolu ta človek. Skrbeli bomo za to, da se bo seznanil z novo postavo o volivni svo-bodi.

lj **Pevski zbor »Glasbene Matice«** ima sledeče dni razdeljene skušnje in je sicer dan-es 4. aprila skušnja prvega zbora pri fugi, t. j. prvi sopran, prvi alt, prvi tenor in prvi bas; v soboto, 6. aprila je pa skušnja drugega zbora: drugi sopran, drugi alt, drugi tenor in drugi bas. V ponedeljek, 8. aprila je skupna skušnja. Začetek vsakokrat ob 8. uri zvečer v »Glasbeni Matici«.

lj **Glasbeni Matici** je poslala posojilnica v Brežicah podpore 30 K.

lj **Aretovala je** včeraj mestna policija 24-letnega že predkaznovanega hlapca Ivana Po-tokarja iz Trebeljevega, ker je prodajal po Poljanski cesti nove, rjave ženske čadaje. Po-tokar pravi, da je obutev našel v obližju šent-peterske vojašnice. Kdor jih pogreša, naj se oglasi pri policiji.

lj **Tatvini.** Predvčerajšnjem je bilo ukra-deno trgovskemu potniku g. Ljudoviku Spitzu iz veže na Starem trgu št. 20 kolo. Kolo je staro in je vredno 30 K. — Na postaji v St. Petru je bila ukradena dne 1. t. m. nekemu gospodu iz žepa zlata ura z verižico, vredna 300 K.

lj **Detomor.** Predvčerajšnjem so našli med grobljami v Fužinah utopljeno dete, ki je mo-ralo biti že celj mesec v vodi. Nečloveško mater zasledujejo.

lj **Nočni boj.** V noči od ponedeljka na torek sta v »Zeleni jami« zabodla dva Laha pred neko hišo kurjača Josipa Jankoviča in ga tako ranila, da so ga morali spraviti z reš-ilnim vozom v deželno bolnišnico. — V neki gostilni v Trnovem je bil nek gost tako pri-ljubljen, da so ga morali postaviti pod kap. Ko so ga »metali ven«, jih je gost dobil baže precej, povrhu se mu je pa še razbila pri-ljubljena pipa. — Z bodalom je ponoči sunil na sv. Petra cesti neki vojak nekega čev-ljarja v glavo. Ko so ga na osrednji stražnici obvezali, je šel čevljar sam domov. — Na Hradeckega cesti se je v nedeljo zvečer lotil delavec Ivan Mavec delavca Antona Pengova z odprtim nožem in ga tako ranil, da so ga morali prepeljati z rešilnim vozom v deželno bolnišnico. — Istotako se je izkazal včeraj ponoči na Poljanski cesti neki delavec s tem, da je ranil z nožem nekega vojaka na levi roki, druzega pa na obrazu tako, da so ga morali oddati v garnizijsko bolnišnico. — V Šiški so nekega topničarja v neki gostilni smrtnonevarno pretepli. Topničarja so pre-peljali v garnizijsko bolnišnico.

lj **Panorama-Kosmorama.** Eno izmed naj-razkosnejših svetovnih mest je vsekakor fran-coska stolica Pariz. Pa tudi v nobenem me-stu še ni teklo toliko krvi kot ondi. Ker si gotovo želi vsak videti to mesto, naj gre v Panorama — Kosmorama, kar ga stane jako malo, pa bode videl krasne palače, živahno vrvenje, lepe cerkve, parke, nasade itd. Slike so posebno natančne in lepe.

Koroške novice.

k **Slovenske pridige v Celovcu.** Iz Ce-lovca se nam poroča: Pretekli teden dne 25., 26. in 27. marca t. l. zvečer smo imeli sloven-ske pridige v cerkvi sv. Duha za delavce in delavke, ki so bile jako dobro obiskane. Prvi dan je pridigoval č. gr. Smodej, provizor

v Timenici, drugi dan č. g. kanonik v Gospi Sveti Fr. Cukala, tretji dan pa č. g. konzul-lent dr. L. Ehrlich. Petje je oskrbel mešani zbor delavskih društev pod spretnim vod-stvom č. g. prefekta Jak. Rozmana. Hvala prisrčna vsem, ki so pripomogli, da smo se tako lepo pripravili na Veliko noč! Celovške kulturonošce je sicer jezilo, kajti naznanilo, ki je bilo na cerkvenih vratih nabito, so v pol uri raztrgali.

k **Duhovniška vest.** Za dušnega pastirja velikega števila Slovencev in Hrvatov, ki de-lajo tunel v Malnici, pride č. g. Ciril Goričan ord. cap.

Telefonska in brzojavna poročila.

TRŽAŠKI DEŽELNI ZBOR.

Trst, 4. aprila. Na dnevnem redu zad-nje seje tržaškega dežel. zbora je med dru-gim tudi resolucija, naj bo kopersko učitelji-šče zgolj italijansko in resolucija glede na ustanovitev italijanske univerze v Trstu.

DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE V TRSTU. Trst, 4. aprila. Legitimacijske listine bo izdelalo in volivcem razposlalo za letošnje državnozborne volitve namestništvo, ne pa kakor doslej magistrat.

STAVKA KROJAČEV NA DUNAJU.

Dunaj, 4. aprila. Stavka krojačev oblek za gospode bo kmalu končana. Nekaj krojaških pomočnikov danes že dela.

AVSTRIJA, ITALIJA IN NEMCIJA.

Dunaj, 4. aprila. »W. Allg. Zeitung« poroča iz zanesljivega vira, da se bo avstrijski minister za zunanje zadeve baron Aehren-thal maja meseca podal v Berlin, da se se-stane z Billovom, potem pa odpotuje v Rim.

VOLIVNO GIBANJE NA TRIDENTSKEM.

Trident, 4. aprila. Laški liberalci kan-didirajo v Valsugani tržaškega učitelja Van-zeila v okolici tridentski pa dr. Andreja Bazoni.

PASIVNA REZISTENCA NA JUŽNI ŽELEZ-NICI NA OGRSKEM.

Budimpešta, 4. aprila. Na vseh ogr-skih progah južne železnice je izbruhnila pa-sivna rezistenca. Vlaki imajo po večurne za-mude.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Budimpešta, 4. aprila. Po velikonočnih praznikih je danes ogrski državni zbor pričel zopet delovati. Poljedelski minister je predložil predloge za državne poljedelske delav-ske hiše. Zbornica je razpravljala o predlogi glede plač nedržavnih učiteljev. Ko je član ljudske stranke Molnar govoril proti, zaklical je neki obiskovalec galerije: Vun z narodnost-nimi zastopniki, vsi so šufti in so pripravljeni za ječo! Predsednik je izgnal kričanje po slugi iz dvorane. Ko so dognali kričanjevo identiteto, so ga izpustili.

UPOR NA RUMUNSKEM.

Bukarešta, 4. aprila. Po celi deželi je mir. Izvršenih je več važnih aretacij. Černovice, 4. aprila. V Plainescu je oblast zaprla 34 bivših pomorščakov uporne-ga ruskega »Potemkina«. v Bošteranlju pa 36. Odvedil so jih v bukareške zapore.

ŠVICARJI PROTI AVSTRIJI.

Bern, 4. aprila. Vlada kontona Graubündena je zelo razburjena, ker je Avstrija zgradila vojašnico v dolini Münster-Tanfers v bližini meje. Graubündenci mislijo, da se hoče Avstrija polagoma polastiti galerije Offenburške.

GENERALNI ŠTRAJK NA FRANCOSKEM?

Pariz, 4. aprila. Delavci prete z gene-ralnim štrajkom. Na delavski borzi se bodo danes posvetovali o generalnem štrajku. V Litu stavkajo vsi klesarji, v Candryju vsi de-lavci v pivovarnah. Vojaštvo je konsignirano. V Pariz je došlo mnogo čet.

USODNA ZNAMENJA NA RUSKEM.

Peterburg, 4. aprila. »Rječ« meni, da je bil Durnovo zato poklican k carju, da se dolboči dan, kedaj naj se razpusti duma. — Duhovnik Petrov je izjavil, da ima listine, ki dokazujejo, da bo reakcionarna »Zveza prav-lih ruskih ljudi« letošnje romanje v Jeruza-lcm porabila za to, da proglasi križarsko vojsko proti Judom in ruski inteligenci. Vojsko bo proglasila »Ruskaja Znamia«.

RUSKA DUMA.

Peterburg, 4. aprila. V osem sekcij proračunskega odseka ni izvoljen noben pri-staš levice. Šest predsednikov je kadetov.

Peterburg, 4. aprila. Municipalna delegacija v Peterburgu se je zahvalila Stoly-pinu za njegov odločni odgovor v dumi.

Razne stvari.

Vulkan v sredini Budimpešte? Hrvaški listi poročajo: Na budimpeškem Bloks-bergu že dolgo časa opazujejo, da so pričeli ondi izvirati topli vreli. Sodijo, da je to že pred več stotin let ugasli vulkan, o katerem ni izključeno, da bi sedaj pričel bruhati. Od-governost za to vest prepuščamo hrvaškim listom.

Propadla hranilnica. V Steinmangerju je napravila konkurz mestna hranilnica. Dolgov je 600.000 kron. Hranilnico je ustanovil po raznih umazanih znani ogrski poslanec Udvary.

Doktorski naslov za časnika. Penn-sylvanijsko vseučilišče je ponudilo trem lon-donskim časnika. Naslov doktorja lepo-slovja. Baže je eden ponudbo hvaležno od-klonil.

Velika železniška nesreča. Na kašavski železnici je zadel osebnj vlak z ameriškiimi izselenci v tovrni vlak. Ubiti so bili 3, ran-jenih pa 28 potnikov. Tako se poroča uradno. Železniško ravnateljstvo pa poroča, da je bil

Prva domača slovenska pivovarna **G. Auerjevih dedičev**

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

Štev. telefona 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborni

2469 150-39

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

ubit pri nesreči en delavec in ena delavka, dva potnika sta bila nevarno, 14 potnikov in dva vlakovodja pa lahko ranjena.

Nesreča v rudniku. V rudniku »Preussen I.« pri Essenu ob Ruri se je ubilo 7 mož.

Svojo mater in samega sebe usmrtil je v Krakovu vseučilišnik Lancky.

Operirani slon. Ameriški časopisi poročajo, da se je v njujorskem zoologičnem vrtu tamošnjemu slonu zadržal v nogu trn. To je opazil njegov strežaj in hotel trn odstraniti z nožem. Ker ga pa je pregloboko zastavil, je slon svojega čuvaja prijel z rilcem in ga postavil v kot svoje kletke. Toda strežaj ni odnehal in je nadaljeval svoje delo. Ko je prišel slon do trna, je porinil svojega zdravnika v stran in potegnil trn sam iz rane.

Spomenik iznajditelju telefona, Aleksandru Grahamu Bellu, nameravajo postaviti v Brautfordu, kjer je napravil osnovne študije za svojo iznajdbo.

Izvanredna operacija se je izvršila v Filadelfiji. Neka žena je imela tako malo krvi, da je bila vsled tega v smrtni nevarnosti. Zdravniki so prišli do prepričanja, da jo je mogoče rešiti le, ako jej dodajo človeške krvi. Njen soprog je bil takoj pripravljen, da mu odvzamejo kri in jo dajo njegovi soprogi. Obema so odprli na rokah žile in jih zvezali tako, da je mogla kri teči iz roke moža v roko njegove soproge, ki je bila s tem rešena smrti. Mož je sicer oslabljen, toda ne v smrtni nevarnosti.

Strašna nesreča. V Odesi so priredili v dvorani hotela St. Peterburg dobrodelno predstavo, pri kateri so sodelovali tudi otroci. V idili »Snežinke« pa so se nakrat vneli vatini kosmiči, s katerimi so predstavljali snežinke. Ker so bili otroci vsi pokriti z njimi, so bili seveda tudi oni hipoma vsi v ognju. Občinstva se je polastilo nepopisno razburjenje in strah, da je bilo vse zmešano in so prepozno začeli gasiti. 9 otrok je vsled opeklin umrlo, 20 jih je hudo opečenih. Nekaj mater je ob pogledu na njihove otroke zblaznelo.

Kralj Alfonz — zdrav. Rimska »Tribuna« in »Giornale d'Italia« poročata, da sta se pri španskem poslaniku v Rimu obvestila o zdravju španskega kralja Alfonza. Poslanik je izjavil, da je kralj popolnoma zdrav in da se sedaj nahaja v Madridu, odkoder odpotuje dne 6. aprila v Kartageno, kjer se sestane z angleškim kraljem.

2 učenca

sprejme **Oroslav Dolenc, svečar**
in **lectar Ljubljana.** 732 3-2

Zahvala.

Za prisrčne dokaze sočutja povodom smrti naše ljubljene soproge, oziroma matere, tašče in stare matere, gospe

Avguſte Blahna
roj. Linhart

soproge gozdnega oskrbnika

izrekamo najsrčnejšo zahvalo vsem gospodom za častno spremljevanje, posebno pa gosp. Antonu Rudežu, graščaku v Ribnici, za preprosto prireditve pogreba.

V Ribnici, 2. aprila 1907.

744 **Zaljubljeni ostali.**

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana - - - Starl trg šte. 10

Priporoču svojo
trgovino
s klobuki
in čevlji

Velika zaloga
Solidno blago
Zmerne cene

F. M. NETSGHEK
e. kr. dvorni dobivatelj

„PRI VELIKI TOVARNI“

Resljeva cesta 3 LJUBLJANA Sv. Petra cesta 37

priporoča svojo

velikansko zalogo pomladanske konfekcije
za gospode, dame, dečke in deklice.

Najnižje cene.

Postrežba solidna.

566 10

A. LUKIĆ, poslovodkinja.

Razni čevlji

se prodajo po zelo znižanih cenah
radi izpraznitve prevelike zaloge pri
tvrdki: 655 2-2

Anton Krisper.

Koncert

v kavarni „AVSTRIA“
bo danes zvečer ob 10. uri.

Igra sekstet na lok. 7421-1

Vstop prost.

Panorama Kosmorama

v Ljubljani
Dvorni trg šte. 3,
pod „Narodno kavarano“.
Električna razsvetljava.

Od 31. marca do vſtevſi 6. aprila 1907:

Pariz.

Podružnica c. kr. priv.

avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt

(prej banka L. C. Luckmann)

v Ljubljani, Franca Jožefa cesta šte. 9

delniška glavnica in rezervni zakladi kron 183,000.000

se bavi z **bančnimi in menjalnimi operacijami** vsake vrste, kakor: z **nakupovanjem in prodajo tuzemskih in inozemskih rent, zastavnih pisem, delnic, srečk, valut in deviz**, preskrbuje in deponuje **ženitovanske kavcije**, prav tako tudi **službene kavcije in vadije za udeležbo pri ponudbah**, prejema v **hranitev in varstvo vrednostne papirje** ter oskrbuje njih **upravo in revizijo pri izžrebanjih**, **zavaruje srečke proti kurzni izgubi**, **izplačuje kupone in izžrebane vrednostne papirje** pri svoji blagajni, in dovoljuje **predujme na vrednostne papirje** in sprejema **borzna naročila za tuzemske in inozemske borze**,

prejema **vloge za obrestovanje** proti vložnim knjižicam na **tekoči račun** in na **giro-konto**, ter dovoljuje imetnikom takih računov, da smejo tudi z **vse svojo imovino** razpolagati **potom čaka a vista**,

izdaja **obrestonosne blagajniške liste**, dovoljuje **kredit na tekoči račun**, **eskomptuje** v tuzemstvu in inozemstvu izplačne **menice** ter jih prejema za **inkasovanje**, prepušča **plačilna nakazila**, ter izdaja **kreditna pisma** za vse kraje tuzemstva in inozemstva, daje **vestna navodila za nalaganje vsake glavnice**. 725 15-1

Občinski svet ljubljanski.

Ljubljana, 3. marca 1907.

Predseduje g. župan Hribar, ki naznani: Dne 10. aprila t. l. se vrši na Dunaju posvetovanje glede na prezidavo ljubljanskega kolo-dvora. Konferenca se udeležijo župan s stavbenim svetnikom Dufféjem in občinski svetnik dr. Triller.

× × ×

Ravnatelj obč. svetnik Dimnik poroča za šolski osek. Odbor se poroči o porabi dotacij na cesarja Franca Jožefa I. mestni višji deklški šoli za leto 1906, ki izkazuje 191 K 30 vin. prebitka.

Društvo »Mladika« ustanovi v sedanjih prostorih »Mestne višje deklške šole« ženski internat. Prosi, naj bi prepustila občina »Mladiki« opravo v sedanjih ravnateljevi sobi in pa harmoniji. To se dovoli, s pogojem, da ostane oprava in harmoniji last občine in mora skrbeti »Mladika«, da se ohrani vse v dobrem stanju.

Učitelj »Višje deklške šole« Orožen, dr. Iličič in Macher prosijo, naj bi se jim zvišale nagrade v pedagoškem tečaju za vsako tedensko šolsko uro od 100 na 200 kron. Poučevanje je jako naporno. Gojenk je 23, ki skoraj same vzdržujejo tečaj. Poročevalec predlaga, naj se poviša nagrada v smislu prošnje. Občinski svetnik Prosenec: Višja deklška šola nalaga občini velika bremena. Bil sem že pred tremi leti proti povišanju. Začetkom je stala šola 11.000 gld., danes pa že stane 29.000 K. Veliko breme je to za občino. Država in dežela prinašata za šolo še vedno enake vsote. Pred tremi leti sem že predlagal, naj bi se obrnilo do države in dežele. Zal, da se v tem oziru ni storilo do danes ničesar. (Podžupan dr. Bleiweis se nervozno in glasno smeja.) Vsako leto imamo kak povišek. V proračunu za leto 1889 je bilo postavljeno za šolo 351.000 kron, zdaj je že 756.018 kron. To je več mala vsota 400.000 kron. Izjavlja, da z ozirom na denarno stanje občine ne more glasovati za predlog. Predlaga pa, naj se stavi peticiji na državni in deželni zbor glede na zvišanje prispevkov šoli. Župan Hribar: Ker se očita, da se ni ničesar zgodilo glede na zvišanje prispevka, izjavljam, da se je odposlala že taka prošnja na vlado. Zdaj se je obljubilo na neobvezni način, da se državnim prispevek izredno poviša, ko se osnuje šest razredov in bo zavod popolni lice. A danes pošiljati prošnjo na deželni odbor bi bilo brezuspešno. Saj je znano, kako stoji razmere v deželnem zboru. Gospod predgovornik je navajal številke. A če se govori o stroških, se morajo navajati tudi zavodni dohodki. Kakih 10.000 kron znašajo vsi prispevki občine zavodu. Ravnatelj občinski svetnik Senekovič: Niti ne. Ministrstvo je dovolilo 3000 in ne 2000 kronski prispevek. Župan: Iz tega se vidi, kako neutemeljene so dostikrat govorice, ki se širijo o občinskem gospodarstvu. Poročevalec predlog obvelja.

Učitelju Albertu Sičnu na »Višji deklški šoli« se prizna III. petletnica v znesku 180 K. Občinski svet tudi sklene, da je zadostil učitelj A. Sič potrebam glede na kvalifikacijo za pouk v knjigovodstvu. Končno obvelja tudi predlog občinskega svetnika ravnatelja Šubica, naj bi se stvari o petletnicah osobja na tej šoli ne razpravljale v občinskih sejah. Ne razpravljajo se tudi glede na magistratne uslužbenice, ko izplačevanje petletnic nakaže magistrat.

Glede na predlog občinskega svetnika K. Megliča o ustanovitvi posebnega kuratorija za trgovske tečaje na cesarja Franca Jožefa I. mestni višji deklški šoli, se ustreže v toliko, da se izvoli tudi v kuratorij šole zastopnik trgovskega stanu. Občinski svetnik Meglič: Ko sem stavil svoj predlog, sem imel le namen, da se dvigne ugled šole in da bi zadobili učitelji več trgovskega duha. Zavračam izrečno mnenje, da bi bil imel namen pavšalno sumničati učiteljstvo. Glede na dopis »Trgovske in obrtne zbornice« o prispevku ljubljanske občine za trgovsko akademijo, ki se namerava ustanoviti, se sklene: Občina prispeva ob ustanovitvi enkratni prispevek 25.000 K va ob ustanovitvi enkratni prispevek 2500 K 1200 K, drugo leto 1600 K, tretje leto 2000 K, četrto leto in nadalje, ko bo zavod popoln, pa vsako leto 4000 kron.

× × ×

O dopisu ravnateljstva državne železnice na Dunaju v zvezi z izdajo reklamnih knjižic poroča občinski svetnik Svetek. Da se dvigne promet tujecev, nameravajo izdati reklamne knjižice, ki naj bi bile izdelane umetniško, brez inseratov. Izdalo bi se osem zvezkov v nemščini, francoščini, angleščini, italijanščini in ruščini. Železniški ravnatelj sidiijo, da naj bi prispevali za izdajo teh reklamnih knjižic tudi interesi: mesta, dežele in posamezni kraji. Sklene se: Nameravano podjetje je jako važno in se dovoli v ta namen 100 kron, ako se priobči tudi slika Ljubljane z besedilom, ki ga sestavi magistrat.

Občinski svetnik Svetek poroča nadalje o županovem dopisu, da bi se v spomin umrlega meščana Jana V. Legota razpisali dve nagradi za dva najboljša mladinska spisa. V ta namen je že naloženih 200 kron. Občinski svet naj pa dovoli 300 kron. Obvelja.

× × ×

O računskem zaključku »Mestne hranilnice ljubljanske« za sedemnajsto upravno dobo od dne 1. januarja do dne 31. decembra 1906 poroča občinski svetnik ravnatelj Senekovič. Iz njegovega poročila navajamo sledeče: Pretekli dve leti so se ponavljali na denarnem trgu slični pojavi, kakršnih je bilo opazovati v poslednjih letih prejšnjega stoletja. Občutno pomanjkanje denarja, zviševanje obrotnega merila pri bančnih zavodih

in padanje cen vrednostnih papirjev — vse to je vplivalo kolikor toliko tudi na poslovanje, zlasti pa na končni uspeh naše hranilnice leta 1906. Nizki kurz, ki so ga imeli koncem imenovanega leta tudi najboljše papirji, se je pojavil tudi pri vrednostnih listinah hranilni-čnega upravnega imetja in splošnega rezervnega zaklada in za hranilnico zopet neugodna kurzna razlika in skupnem znesku K 17.554;40. Pokritje te kurzne razlike, ki je seveda le začasna in se bode izravnila takoj, čim nastopijo ugodnejše razmere za kupčijo z vrednostnimi papirji, se je vzelo iz obeh posebnih kurznihi rezervnih zakladov, kojih prvi se zato zmanjša za K 14.421, drugi pa za K 3.133;40, tako da znašata ta dva zaklada koncem leta 1906 skupno še K 66.784;56, t. j. 2;5% kurzne vrednosti vseh hranilničnih papirjev. Delno nadomestilo za navedeno kurzno izgubo pa je že dobila naša hranilnica v ugodnejšem obrestovanju pri bankah in drugih denarnih zavodih naloženega denarja. Ker se je pokrila kurzna izguba, kakor rečeno iz zato določenih rezervnih zakladov, izkazuje upravno imetje za leto 1906 čistega dobička K 71.317;92, splošni rezervni zaklad pa K 27.027;38; skupaj znaša K 98.345;30. Od dobička upravnega imetja se je delni znesek K 5.000 dodal posebnim hipotečni rezervi, ki je na ta način narasla na K 10.000; ostanek v znesku K 66.317;92 pripada pa splošnemu rezervnemu zakladu, ki narase s tem in s svojim donosom na kron 766.614;18, kar daje pokritja za 3;27% vseh hranilnih vlog. Na gibanje hranilnih vlog pa začetkom tega poročila omenjene okoliščine niso skoro nič vplivale; zakaj, dočim so presegale prejšnje leto vloge dvige le za kron 590.450;28, presegajo jih letos za K 781.884;60 vin. in so z nevzdignjenimi, h glavnici pripisanimi obrestmi vred narasle že na kron 23.439.367;63. Novih hranilnih knjižic se je tekom leta 1906 izdalo 4.139 (t. j. največ do sedaj v enem letu izdanih knjižic). Popolnoma izplačalo pa se je 3.027 vlog. Število v prometu se nahajajočih vložnih knjižic se je potemtakem preteklo leto pomnožilo za 1.112 in naraslo na 20.753. Povprečna vrednost ene vloge znaša koncem leta 1906 K 1.129;44, — K 19;61 več nego je znašala koncem prejšnjega leta. Hipotečnih posojil se je prošlo leto dovolilo 488 strankam v znesku K 3.697.905;91, 38 prošenj za skupni znesek K 200.760;— pa se je zaradi nezadostnega pokritja odklonilo. Začetkom poslovnega leta smo imeli 5.670 hipotek v znesku K 13.262.928;43, koncem leta jih obstoji 5.727 v znesku K 14.744.905;65, kar znaša 62;9% hranilnih vlog. Na enega dolžnika pride povprečno K 2.574;63, za kron 235;49 več nego koncem prejšnjega leta. Občinska in deželna posojila, kojih je začetkom leta 1906 bilo 129 v znesku K 3.967.981;73, so se med letom pomnožila po številu za 11 in za znesek K 300.319;40, tako, da jih je koncem leta 1906 140 v znesku K 4.268.301;13, kar daje pokritja za 18;2% hranilnih vlog. Tudi posojila, izplačana proti zastavi vrednostnih listin, so nekoliko napredovala. Od K 14.576 so se zvišala na K 20.464; istotako se je stanje meničnih posojil zvišalo od kron 217.714 na K 305.190, torej za K 87.476. Vsa razpoložljiva denarna sredstva so znašala koncem leta 1906 K 4.872.335;30, t. j. 20;8% hranilnih vlog. Denarno gibanje vobče je bilo prošlo leto dosti živahnije, nego v kateremkoli prejšnjem letu. Skupnega denarnega prometa je bilo namreč leta 1906 K 32.379.908;28 in je torej isti v primeri s prometom prejšnjega leta, znašajočim K 29.631.001;49, večji za K 2.748.906;79. Vse v upravo naše hranilnice spadajoče premoženje je naraslo do konca leta na K 24.393.988;22. Odbivši od te vsote vse hranilnične obveznosti (pasiva), znašajoče K 23.545.842;75, dobimo čisto, hranilnici lastno imetje v znesku K 848.145;47, ki presega imetje prejšnjega leta, znašajoče K 766.686;97, za K 81.458;50. To je skupni končni uspeh vsega hranilničnega poslovanja v sedemnajsti upravni dobi. Hranilnično vodstvo je tekom leta po svojih članih opetovano pregledovalo poslovne knjige, skontovalo blagajne ter našlo vselej v njih shranjene listine in gotovino v popolnem soglasju z knjižbo v glavnih in pomožnih knjigah. Posebno temeljita in natančna revizija vsega hranilničnega poslovanja pa se je izvršila povodom letnega računskega zaključka. Upravni odbor je imel prošlo leto 15 sej, ravnateljstvo pa 47. Vložni zapisnik izkazuje 8.115 eksh. števil.

— Namesto obolelega odbornika, gospoda dr. Josipa Stareta, je bil izvoljen v upravni odbor posestnik in občinski svetnik, gospod Karol Meglič. Med letom so se tudi zdato zvišale plače uradništva.

Sklene se: Računski zaključek za l. 1906 se z zadovoljstvom odobri. Upravnemu odboru in njegovemu predsedniku g. Frančišku Kollmannu in uradništvu se izreče zadovoljstvo.

× × ×

Po nasvetu magistratovem se sklene, oziroma naknadno odobri, da se skrči število izvoščakov ponoči na južnem kolodvoru na 6 in stopi novi turnus v veljavo i. t. m. Poroča občinski svetnik dr. Oražen. Točka o preuredbi tarifa za izvoščake se obravnava v eni prihodnjih sej.

× × ×

O delovanju »Prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva« v IV. četrtletju 1906 poroča podžupan dr. vitez Bleiweis. Društvo je posredovalo pri štirih požarih, v 137 slučajih je poslovala rešilna postaja.

× × ×

Na podžupanov predlog se sklene, da se ljubljanska mestna občina ne udeleži financiranja »Ribarske družbe Adria«.

× × ×

O uporabi dotacij na c. kr. višji realki za leto 1906 poroča obč. svetnik pl. Trnkoczy. Račun izkazuje 1395 K 33 vin. nedostatka, ki ga ravnateljstvo ne utemeljuje in tudi ne prosi, naj se primanjkljaj poravnava. Sklene se: Občinski svet ne more potrditi računa ter se odtegne v proračunu 697 K 66 hin. na račun primanjkljaja. Za prihodnjič je realčni ravnatelj osebno odgovoren za vsako prekoračenje nakazane dotacije. Dež. odbor se naproša, da se pridruži sklepom obč. sveta. Obč. svetnik Lenčec: Usojam si vprašati, koliko je pa pravzaprav dolžna občina, da prispeva za realko in kakšna je pravzaprav stvar s to realko. Župan: Za kurjavo in razsvetljavo se porabi dotacija. Ravnatelj nam ne podaja nikakega podrobnega obračuna in le poroča, koliko se je porabilo.

Odkloni se zopetna vloga c. kr. deželne sodišča za odpis pristojbine za večjo porabo vode. Poroča dr. vitez Bleiweis Trsteniški.

Občinski svetnik g. Karol Mayer poroča o svojem samostalnem predlogu, da se mestna občina zavzame za uvrstitev Ljubljane v II. razred pri odmeri dejalnostnih priklad c. kr. državnim uradnikom. Izjava: Vlada je regulirala plače vsem državnim uradnikom enako. Dejalnostne priklade je pa porazdelila v IV. razrede. Ljubljana je uvrščena v III. razred, med mesta ki imajo od 10.000—40.000 prebivalcev. Pričakovali smo od vlade, da uvrsti ljubljansko uradništvo v II. razred. Pred leti smo že to prosili uradniki na shodu in smo vložili prošnje zato. Vlada se je pa držala ljudskega štetja iz l. 1906. Lahko se pa trdi, da ima Ljubljana zdaj s Šiško, Glincami, Rožno dolino in Vodmatom 47.000 prebivalcev, mesto samo pa tudi nad 39.000 prebivalcev. Ti kraji se morajo prištevati mestu, ker so glede na dobavo živil navezani na ljubljanski trg. Draginja v Ljubljani je jako občutljiva. Živimo v popotresni dobi. Od nas se izvažajo življenske potrebščine v obmorske kraje v Pulj, Gorico itd., kar množi draginjo. Izmed vseh mest, ki imajo vžitinski davek, je edino Ljubljana v III. razredu, vsa druga mesta so v I. ali pa II. razredu. Beljak je uvrščen v III. razred, dasi ni imel ob zadnjem ljudskem štetju nad 10.000 prebivalcev. Tudi Inomost ni imel nad 40.000 prebivalcev. Vsota pri uvrščanju ljubljanskega uradništva bi znašala 160.000 kron na leto. Denar bi pa ostal v Ljubljani. Predlaga sklicevaje se na obrazložena dejstva, naj občinski svet sklene prošnjo glede na uvrstitev Ljubljane v II. razred z ozirom na plače dejalnostne (aktivitetne) doklade državnih uradnikov. Obvelja.

Župan zaključil javno sejo.

Zanimivo predavanje.

Ij O življenju v Vatikanu je predaval v terek dr. E. Lampe v »Slov. kršč. socialni zvezi«. Ker ravno sedaj agitirajo socialni demokrate za »11.000 papeževimi cimri«, je res zanimivo, si ogledati papeževo domovanje. Vatikan, če tudi ne šteje 11.000 sob, je vendar največja palača sveta; nastala je v raznih dobah, kakor je ravno potreba zahtevala. A od vse velikanske zgradbe rabi papež zase samo čisto majhen del: velika večina je izpremenjena v muzej, ki je odprt vsemu svetu. Predavatelj je vodil potem poslušavce skozi vati-kanske umetniške in znanstvene zbirke. Muzej rimskih in grških umetnin je prvi in največji te vrste na svetu. Papeži niso pustili pokončati stare poganske umetnosti, ker so vkljub vsem njenim zmotam vendar častili v njej to, kar je res lepega ustvarila. Vse pa, kar je klasični stari vek ustvaril najumetnejšega, so papeži zbrali v krasnih prostorih ter tako podali svetu visoko šolo klasične umetnosti. Nasproti je ogromna vati-kanska knjižnica v krasnih dvoranah. Pod njo prireajo zdaj novo galerijo slik, ki bo dolga 128 m, ker ni več prostora za slike v starih prostorih. Nekdanji papeži so dali svoje stanovanje poslikati od prvih umetnikov vseh časov, ki so jih vzeli v svojo službo in jih podpirali. Tako so nastale Rafaelove stance in Sikstova kapela z Michelangelovimi freskami. A ko se je spoznala neprecenljiva umetniška vrednost teh slik, jih papeži niso hoteli imeti samo zase: izselili so se iz tistega dela Vatikana in danes vsakdo brezplačno pride lahko gledat vsak dan te umetnine. Tako je Vatikan najdragocenejši umetniški muzej sveta, a odprt je celemu svetu, da ga vživa. Velevažen za zgodovinsko znanost je papežev arhiv. Leon XIII. ga je prvi učenjakom odprl, in iz njega je dobil L. Pastor tvarino za svoje epohalno delo: Zgodovina papežev. To je vzbudilo veliko pozornost v učenem svetu, kajti katera vladarska rodbina se upa danes odpreti svoj tajni arhiv ter pustiti, da se iz njega svobodno objavljajo razni doslej neznanzi dogodki? Kaj takega more edino le papež. Ko je Leon XIII. umrl, so bili zgodovinarji radovedni, ali bo novi papež tudi teh nazorov. Deputaciji zgodovinarjev je odgovoril Pij X.: »Preiskujte svobodno, a vestno zgodovino papežev! Če pišete resnico, ste apostoli resnice.« Predavatelj je potem opisal privatno stanovanje papežev. Za velike sprejeme ima Sveti oče velike dvorane, zase pa jako enostavno stanovanje brez posebnega komforta. Leon XIII. je stanoval v treh majhnih sobah, poleg katerih je nastanil v večji dvorani svojo priročno knjižnico. Sedanji papež si je pa to knjižnico izbral tudi za svojo delavnico, v kateri prebije skoraj celi dan, obdan od knjig in listin. Oprava je: dve veliki mizi, omare s knjigami, in stoli; luksusa prav nobenega. Tukaj Sveti oče tudi sprejema osebe, ki pridejo k privatni avdienci. Predavatelj je omenil še več zanimivosti iz notranje uprave vati-kanske. — Prihodnji terek

predava g. L. Lenart: O ruski revoluciji. Predavatelj se je pred kratkim vrnil iz Poljske, kjer je imel priložnost, spoznati bližje ruske razmere.

Znanstvo in umetnost.

Cerkev na Golem. (Oltar, prižnica, novi križev pot.) Pravi vžitek za prijatelja prirode je, če stojiš pozimi solčnega dne pri golški cerkvi. Pred teboj kakor na dlani vse Karavanke in Julijske Alpe zametene, zasnežene in prosejajoče iz snega čudovito rahlo modrino, kakor bi si jo izposodile z jasnega neba. V podnožju se pa leskeče barje — tiho morje, iz katerega se v ozadju dviga Ljubljana, kakor bi rastle slovenske Benetke izza lagun. Neverjetno je, da tako redkokdaj zaide ljubljanski turist na to krasno razgledno točko! Toda popotniku ne nudi samo razgled resničnega užitka. Tudi njegov umetniški vžitek bo velik, če se potruji v cerkev. Takoj pri vstopu ugašes, da bogati, veliki oltar ni bil prvotno namenjen za to cerkev. Vse ozadje prezbiterija zaslanja mogočen nastavek oltarja, umetniško dovršen v treznem rokoko-slogu. Na njem ni kljub ogromnosti nič one moreče teže baročnega sloga, pa tudi ne izkrivljenega, bahaškega igračkjanja, v katero je zašel ta slog, dokler ga ni preporočila francoska umetniška gracijoznost. Nad menzo v ozadju — nad tabernakljem — stojijo štirje veliki cerkveni učenci: Ambrož, Avguštin, Hieronim in Gregor. Res pravi stebri cerkvene učenosti, ki jo je umetnik vpodobil v telesno gigantičnost, kateri je pa vdihnil izredno lahkoto v kretnjah, da je izrazil prožnost duha teh velikih mož. Pravi, nikdar do sita nagledani vžitek ti pa nudijo številni angeli in putti na oltarju. Če se zamisliš v obrazke, strmiš nad duhovitostjo, pobožnostjo in naivnostjo, kakor jo je vdihnil umetnik tem glavicam. Če ogleduješ geste — nekatere zelo drzne, ne nagledaš se nikdar ne dovršene anatomije. Kako čokaste, leseno-nerodne figure gledamo često po oltarjih novejših dobe. Ali tu ti je vse eterično, da se ti zdi, kakor bi prhutali v zraku, ali da se vsak trenotek dvignejo in odbeže — v svojo domovino. In kljub temu nič nenaravnega, vse trezno, vse harmonično. Zdi se ti, če bi upognil le en prst angelu drugače, ubil si njegovo lepoto. Sredino oltarja pa krasi mojstrsko delo Marijino oznanjenje, izpod Mencingerjevega čopiča. Slika nosi letnico 1756. Naj reče kdo, kar hoče, pred tako sliko zaželimo ne-hote: Pridite sedanji mojstri se tu učiti! — Unicum v cerkvi je pa leca. Gotovo je delo istega nepoznanega mojstra, kakor oltar. Le-ca sloni na plečih titana, katerega mišičevje kipi v razkošju sile, ki je v njegovem telesu. Boki prižnice so vloženi s tremi reliefi. Največji kaže Pavla pred Festom in Bereniko, stranska dva predočujeta spreobrnjenje svetega Pavla in krst stolnika Kornelija po svetem Petru. Ob teh reliefih, rezanih v les in prevlečenih z belo snovjo, da posnemajo marmor, se spominš reliefov na steni lore-tanske hišice. Zadnji čas je, da se fotografirajo. Zakaj mušičave luknjice kažejo, da gloje ob tei umetnini zob časa. Streho opirata dva angela, na vrhu pa sedi prerok Ezehiel v ekstazi. — In sedaj se še čudite, koliko je to delo stalo golško faro! Oltar in leca sta bila izdelana v kostanjeviškem samostanu za ondotno cerkev. Bržkone so bili umetniki menihi sami. Po sekularizaciji samostana je bil oltar in prižnica določeni za neko cerkev na Dolenjskem. Ker je bila pa premajhna, so oboje kupili na Golem — in sicer oltar za 100 gld., leco pa za 35 gld. — Na tiho nedeljo je pa dobila golška cerkev ob vestni skrbi župnika Kunauerja — lep okras na stene — novi križev pot. Izvršil je to zimo umetno delo akademski slikar L. Grilec. Znan in slovit je umetnik v Sloveniji, posebno občudovan kot iz-boren portretist. Pravično moramo priznati, da je uprav ta stran njegove umetnosti, ki daje tudi temu delu umetniško lice. Slike so verne kopije znanega Fürichovega križevega pota. Ali uprav kopiranje zavede mnovega, da delo ni več umetno, ampak rokodelstvo. Tega se je pa Grilec strogo izogibal. Fizijognomija, zlasti Zveličarjeva, je izvedena v vseh scenah s tako globoko čutečo dušo, da je v njej istinito življenje, vdahnjeno trpljenje, udanost in hrepenenje po križu. Pri drugih osebah je opaziti marsikako potezo, katero je zarisal — in ne v škodo originalu. Barve so pogojene vseskozi, inkarnat na križu visečega Zveličarja naravnost presneti. Morda bi se glede anatomije pri par aktih zasledila trohica zarisane-ga — ali pri 168 osebah, ki so naslikane v najrazličnejših pozicijah, ni težko prekritičnemu očesu izslediti majhno hibo. Vseprošno se mora delo hvaliti in umetnik vsipročati vsakemu, ki želi za cerkev zares umetniškega dela. G. Grilecu častitamo! — Okviri so pa zadnje Rovškovo delo. Preprosta laška renaissanca. Sami zase ljubko izdelani. Toda omenjati moramo, da bi bilo zelo umestno, ko bi se bila ornamentika posnela po oltarju. Kako lepe motive bi lahko dobil za konstrukcijo okvirov! Sploh bi se moralo pri tem strogo paziti, da se obdrži v cerkvi enoten slog. Tako je tudi pri golški cerkvi neki slikar uporabil gotiško ornamentiko, ki zelo moti ob rckoko-oltarju. F. S. F.

* Jugoslovanska akademija je imenovala za dopisujočega člana dr. L. Pastorja, znanega pisatelja knjige »Zgodovina papežev od konca srednjega veka.« Dr. Pastor prebiva zdaj z rodbino stalno v Rimu, kjer nadaljuje svoje zgodovinske preiskave.

* Matica Dalmatinska ima za bodoče leto na razpolago 3000 K. Izdala bo »Izabrane narodne pripovedke«, za katere je profesor Kušar napisal uvod in razlago. Na novo se izda »Narodna pjesmarica«.

Poslano. *)

Odgovor Pavlu Velkavrh in Alojziju Kocmurju glede društvenega denarja bratovščine sv. Jožefa. Vašemu trditvi, da niste nikoli imeli opraviti z društvenim denarjem, bo zadostovalo sledeče:

Na občnem zboru dne 10. junija m. l. se je prebral spis, katerega ste Vi sestavili, ter se nahaja v rokah sedanjega odbora, glaseč se:

»Leta 1898, 19. marca, bil sem izvoljen predsednikom te bratovščine. Deset dni kasneje sem pa jaz naročil društvenemu napovedovalcu (t. j. mojemu bratu Primožu Velkavrh), da naj uredništvo poprosi, da mu izroči vse knjižice. Naročil sem mu, naj ves denar pobere iz hranilnice in ga naloži na eno samo knjižico.« Torej gospod Velkavrh, to so Vaše pisane besede; ste li imeli z društvenim denarjem opraviti ali ne?

Glede Adamove knjižice Vaše nadaljno besedilo: »Potrudili so se prečistiti patri frančiškani in našli so eno knjižico, ki je bila zelo sumljiva na ime Adam. Takoj so me o tem obvestili. Tistega denarja je bilo približno (zakaj približno) 900 goldinarjev. Ta svota se je ven vzela in smo dali na tisto knjižico, ki je prej primanjkovala (katero?) 450 gld. Ostali znesek 475 gld. se je pa na drugo knjižico naložil.«

Res je, da je znesek 475 gld. dne 5./1. 1899 naložen na knjižico št. 254.190 — a kje je knjižica s 450 gld.?

K temu se še priporim, da je dne 5. julija 1902 dvignil Velkavrhov brat Primož na knjižico št. 185.420 svoto 1234 K 65 v. Ta knjižica se je pa nahajala z letom 29. marca kot last bratovščine, od tega časa je pa zginita brez sledu. Torej gospoda Velkavrh in Kocmur, ali bosta še sedaj ugovarjala, da Pavle Velkavrh kot načelnik ni imel nikoli z društvenim denarjem posla?

Res je, in ne da se tajiti, da je bilo mnogo gnilega v prejšnjem oskrbovanju društvenega premoženja pod predsedstvom Pavleta Velkavra na občutno škodo bratovščine. Naj se zamorec v javnosti pere še s tako finim milom, ostal bo de le vedno zamorec. Mi se ne bomo z Vami v javnosti več spuščali v kako polemiko, to je naš poslednji odgovor. Sicer ste pa na občnem zboru na lastna ušesa čuli o Vam izrečeni nezaupnici, katero ste morali v žep vtakniti navzlic neutemeljenim ugovorom Vaših žlahčičev. Vsi Vaši poslani pa ne tangirajo sedanjega odbora, marveč le Pavla Velkavra, prejšnjega društvenega načelnika in vse tiste, ki se za njega potegujejo.

Odbor bratovščine sv. Jožefa.

*) Za to poslano je odgovorno uredništvo le v toliko, kolikor zahteva postava.

Kupujte narodni kolek!

Najme se več

745 10-1

drvarjev

proti dobri plači za celo leto.

Naslov: **Oskrbništvo graščine Boštanj**, pošta Radna. Kranjsko.

Borzna poročila.

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 4. aprila 1907.

Založbeni papirji	Denar	Blago
4% majeva renta	98 70	98 90
4% srebrna renta	100 —	100 20
4% avstrijska kronska renta	98 70	98 90
4% slata renta	117 —	117 20
4% ogrska kronska	94 40	94 60
4% slata	112 25	112 45
5% posojilo dežele Kranjske	95 10	100 80
4% posojila mesta Spljet	113 30	113 40
4% Zader	98 90	100 85
4% bosn.-herc. žel. pos. 1902	99 35	100 35
4% češka deš. banka k. o.	99 50	99 70
4%	99 10	99 90
4% zast. pisma gal. d. hip. b.	100 —	100 70
4% pešt. kom. k. o. s 10% pr.	106 20	107 20
4% zast. pisma innerst. hr.	100 —	101 —
4%	99 75	100 25
4% ogr. cen. dež. hr.	100 —	100 20
4% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	100 —	101 —
4% obl. češke ind. banke	100 25	101 25
4% prior. Trst-Poreč lok.	99 90	—
4% prior. dol. žel.	99 50	—
3% juž. žel. kup. 1/2%	304 50	306 50
4% avstr. pos. sa žel. p. o.	99 50	100 50

Srečke.	152 10	154 10
greške od 1. 1860%	258 —	264 —
„ 1864	49 —	151 —
„ tiskne	266 —	276 —
„ sem. kreditne I. emalije	272 25	282 25
„ II.	247 50	257 50
„ ogr. hip. banke	97 —	106 —
„ srbake s frs. 100 —	183 —	184 —
„ turške	21 60	23 60
Basilika	436 —	446 —
Kreditne	82 —	90 —
Knomoške	83 —	96 —
Krakovske	65 —	63 —
Ljubljanske	45 50	47 50
Avstr. rud. krška	26 75	28 50
Ogr.	26 50	60 —
Rudolfove	84 50	90 50
Salcburške	482 —	492 —
Dunajske kom.	—	—

Delnice.	49 75	150 75
Južne železnice	664 25	665 25
Državne železnice	17 70	1778 75
Avstr. ogrske bančne delnice	477 75	681 75
Avstr. kreditne banke	778 50	779 50
Ogrske	243 60	244 60
Zivnostenske	728 —	735 —
Premogokop v Mostu (Brda)	60 25	60 25
Alpineke montan	2576 —	2580 —
Praške žel. indr. družbe	552 —	553 —
Rima-Murányi	273 —	277 —
Trbovljske premog. družbe	42 —	546 —
Avstr. orožne tovr. družbe	142 —	148 —
Češke sladkorne družbe	—	—

Valute.	9 8	19 16
C. kr. cekin	19 14 5	19 15 5
10 franki	23 20	23 53
10 marke	34 15	24 22
Sovereigns	117 85	118 05
Marke	95 60	95 75
Laški bankovci	2 5	2 52 1/2
Rublji	4 24	5 —
Dolarji	—	—

V novi vili v Zgornji Šiški se odda takoj **moderno**

stanovanje

s tremi velikimi sobami, kopalno sobo in drugimi pritliklinami. V vili je vpe-ljan vodovod, zraven se nahaja tudi lep vrt.

Več se poizve v gostilni pri **Pavšiču v Zg. Šiški** ali pa pri gosp. **Ivanu Zakotniku v Ljubljani**, Dunajska cesta št. 40. 716 3

FRAN ŠUSTAR,

vrtinar, Ljubljana, Ambrožev trg 3

se priporoča slavnemu p. n. občinstvu v izvršitev vsakovrstnih

vencev, šopkov itd.

točno po naročilu in po najnižji ceni.

Dalje priporoča svojo bogato zalogo **vrtne** in raznih drugih **ovetlic**, kakor tudi najrazličnejše

709 2-2

zelenjave.

Najboljše in najmodernejše

KLOBUKE

v vseh oblikah

in najbogatejši izbiri

po 1 20 gl. in višje

v Ljubljani pri

G. J. HAMANN

Klobuki se sprejemajo v popravo.

480 5

Največji uspeh nove dobe!

je sloviti

MINLOS^{ov} PRALNI PRAŠEK

KAKOR EN MOŽ SE GA DRŽE MILIONI.

Vpisana varstvena znamka.

Da **snežno belo** in popolno brez duha perilo in izredno **varuje** platenino. Brez mila, sode ali drugih dodatkov se rabi prav po navodilu. Pristen samo v izvornih zavojih z goreno varstveno znamko. 2218 10-11

250 gramov-zavoj po 16 vin.

500 „ „ „ 30 „

1 „ „ „ 56 „

Noben zavoj brez gorene varstvene znamke ni moj izdelek in preti z njo nevarnost, da se pokvari perilo.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonijalnim blagom, lekarnah in trgovinah z milom.

Na debelo pri **L. Minlosu na Dunaju, I. Mülkerbastei 3.**

Velecenjenim gospodom hoteljerjem in gostilničarjem si usojam naznaniti, da imam v zalogi

692 3-3

ledenike za sodčke in steklenice in okrogle mize za vrte.

Obenem se priporočam za vsa **stavbeno-mizarska dela**, zagotavljam najsolidnejšo postrežbo in najnižje cene.

Velepoštovanjem

Simon Praprotnik, mizarski mojster, : : Ljubljana, Jenkove ulice št. 7. : :

Naznanilo in priporočilo.

Ker sem svoje **tesališče in lesno skladišče** opremil ter vse na **novu uredil**, se priporočam v **izvršitev**

vseh tesarskih del,

kakor: **strešne stole, cerkvene strehe, zvonike, kupole, verande, ledenice, mostove**, ter **cestne in vodne stavbe**, kakor tudi **vsa popravila** itd.

Izdelujejo se tudi načrti, spadajoči v stavbno stroko.

Franc Pust,

440 11

mestni tesarski mojster, Streliške ulice, Ljubljana.

Zajuterkovalnica.

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril na Mestnem trgu št. 17, v hiši gospoda H. Kenda

vino- in pivotoč

zdržen s prodajo **delikatesnih jedil**. Točil bodem samo priznana pristna vina iz najbolj slovečih vinskih gor; rudeče po 72 v, rumeno 80, najfineji cviček po 96, rizling 96 v, črn teran 1 04 K, pelinkovec- (Wermuth) vino 2 K in razna desertna vina, kakor tudi posebno priljubljeno in priznano Reininghausovo marčno pivo v sodcih in steklenicah. Na željo cenjenih odjemalcev se postreže s pivom v steklenicah tudi na dom.

Zagotavljam točno in solidno postrežbo ob primernih cenah. Za obili obisk in naklonjenost se najvljudneje priporočam z velespoštovanjem

FRAN REMIC, gostilničar, Mestni trg 17.

710 3-2

Podružnica : v Spljetu. :

Delniška glavnic :
: : K 2.000.000. : :

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

ponuja vsakovrstne srečke po dnevnem kurzu proti poljubnim mesečnim odplačilom, dovoljuje predjeme na srečke in druge vrednostne papirje.

Zamenjava valute in novce po dnevnem kurzu, diskontuje kulantno devize v laških ltrah.

Vloge na knjižice in v tekočem računu obrestuje od dne vloge do dne vzdiga po **4 1/2 0/0**

Rentni davek plača banka sama.

Podružnica : v Celovcu. :

Rezervni fond :
: : K 200.000. : :